„Kanadai Magyar Ujság" egyesülve a "KANADAI MAGYAR HIRLAPPAL"
Kanada és az Angol Birodalom legelterjedtebb, összes magyar hetilapja, amely mindenkor önzetlenül védi meg az idegenbe szakadt magyarság érdekeit és a kanadai polgárokat megillető jogokat igyekszik kiviaí minden honfitársunk számára.
Előfizetési díj: Egy évre $3.00
Az Óhazába és külföldre egy évre $4.00
Szerkesztőség és kiadóhivatal: 375 Hargrave St. WINNIPEG, Man.

BRANTFORD, BRIDGEBURG, CALEDONIA, CHIPPAWA, CROWLAND, FORD CITY, FORT ERIE, FORT WILLIAM, GALT, GUELPH, HAMILTON, KITCHENER, MONTREAL, New WATERFORD, NIAGARA FALLS, OSHAWA, OTTAWA, PORT COLBORNE, PORT ROBINSON, QUEBEC, ST. CATHARINES, SPRING HILLS, SUDBURY, SYDNEY, TORONTO, WELLAND, WINDSOR

Kelet- és Nyugat

Kanadai Magyar Ujság

CANADIAN HUNGARIAN NEWS

ALDINA, BEKEVAR, CANA, CALGARY, COALHURST, EDMONTON, ESTEVAN, HALMOK, KAPOSVAR, LETHBRIDGE, NORBURY, OTTHON, PLUNKETT, RAYMOND, REGINA, SASKATOON, SAXONHILL, SOKHALOM, SZT. LASZLO, SZEKELYFOLD, SUMAS, TABER, VANCOUVER, WAKAW, WEYBURN, WHITEWOOD, YORKTON

„Canadian Hungarian News" Combined with the "CANADIAN HUNGARIAN JOURNAL
An Independent Weekly Published in the Magyar Language, Circulating in all the Provinces of the Dominion of Canada and largest of al Hungarian Papers within the entire British Empire
Editorial Offices and Printing Plant
375 Hargrave St., WINNIPEG, Man.
Yearly Subscription $3.00
to Foreign Countries $4.00

VOL. VIII EVFOLYAM | 375 HARGRAVE ST. WINNIPEG. MANITOBA. 1931 ÁPRILIS 16. CSÜTÖRTÖK | No. 16 SZAM

FROM BUDAPEST TO THE HUNGARIAN PUSZTA

WITH THE HORSEMEN OF THE GREAT PLAINS — AT HUNGARY'S PEASANT CAPITAL — THE MAGIC OF THE VAST MAGYAR STEPPES

By CICELY C. SHARP

Reprinted from the "TRAVEL" Magazine of New York

(CONTINUED!)

The inn, together with its sheds and outhouses, formed a square about the courtyard — a jagged patch of ground on which was enacted the major part of the domestic life of the community. By day, Mama Mária and her satellites filled it with bitter smoke from the wood-fires over which they stood bubbling three-legged cauldrons. In a corner sheltered from the sun and the wind, the shepherds would foregather about a board on trestles, to smoke a leisurely pipeful as they watched the blue canopy of sky above the irregular eaves for signs of a change in the weather. And in the fine summer evenings the leaves of the shriveled vines about the doorways trembled to the shock of stamping feet and piercing hulloas as the gypsy-music swept each man to his feet with his partner.

The shepherds were in their places awaiting their meal by the time Murray had repaired the damages to his person, and Lajos guided us over the courtyard to make the acquaintance of the Maitre-Berger as he sat enthroned in patriarchal dignity as the head of the board, and surrounded by his shaggy-haired sheep-dogs.

"Make my house yours!" pronounced our host with grave courtesy. "We are all as one family here."

As each man finished his dish of crude rice and cheese flavored with red peppers, he swung sideways on the backless bench they all shared, and propping his arm against his upraised knee, fell to sucking his long-stemmed pipe in silence and gazing with dreamy abstraction from under the broad, black brim of his hat.

One by one, as their pipes went out, the shepherds rose and sauntered away to relieve their companions who had stayed behind with the herds

Csikós, busy disentangling his spur from his long skirtlike trouser-leg, shouted to us from the cooking-pots that if we cared to walk as far as the Triple Well, we should see the stud coming to water before going on to more distant pastures.

We watched him and his companions mount and as they galloped off in a cloud of dust, we set out across the ancient Turkish bridge that spanned the thin, muddy stream of the Hortobágy, towards the three tall masts of the Triple Well on the horizon.

There is something peculiarly arresting about these well-heads of the Puszta. Nothing brings home more vividly the primitive simplicity of the life. Stark against the skyline or in twos and threes about the bare landscape, are the axes around which revolve the lives of man and beast. To these, day by day, we watched Csikós come thundering with his herd of shaggy Puszta horses; or the Maitre-Berger with his gamboling sheep-dogs driving the slow, gray flock to water. Sometimes, of an evening, we mingled here with the younger shepherds and maids, whose favorite rendezvous were those rough squares of planks erected around the shallow water-shafts.

With cracking whips and drumming hoofs the stud came swooping across the plain. On either flank Csikós and his companions rocketed their mounts backwards and forth, whirling their lassos around the refractory foals, and shouldering the leading mares in the right direction.

The Csikós was a magnificent sight. Sitting with the easy abandon of one born to the saddle, he rode with hawkeyes flashing with exhilaration in an immobile face, and his long white coat, strapped cloak-wise across his shoulders and joyous with crimson and orange wool-flowers streamed out over his horse's flanks as he swerved about the plain.

Horse-herds of the Puszta, for the most part, ride bare-back, carrying their lassos around the horse's neck; but Csikós, as chief herdsman, flaunted a saddle gaily caparisoned with colored leathers, which, in his naive heart, ranked only second to his horses.

That night, in the low-raftered common-room of the inn, we made the acquaintance of the rest of the shepherds.

We in our strangeness found each new hour of ever-quickening interest, but in reality the routine of the days remained unchanged.

(TO BE CONTINUED)

Egy munkáscsalád tragédiája Ontarióban

A St. Lawrence mellett épült, alig tizezer lakosu Cornwall városkában borzalmaiban szinte leirhatatlan csapás érte egy szegény munkanélküli családját. William Rich már betevő falatot sem tudott szerezni feleségének és két kis porontyának, amikor végre sikerült a városi szükségmunkálatoknál alkalmazást nyernie. Azonban a sors még itt is üldözte és alig dolgozott néhány hétig, amikor végzetes baleset érte, ugyhogy kórházba kellett szállitani.

Az elkeseredett családapa már-már gyógyulófélben volt, amikor viszont felesége távollétében otthonában tüzet fogott a begyujtott takaréktüzhely és mire gyermekei sikoltozására a szomszédból elősiető anya be akart menni a kunyhószerü kis házba: a lángok utját állották. A szomszédok közül többen is megkisérelték kimenteni a husz hónapos Edithet és a hét hónapos Jamest, azonban a legbátrabbakat is visszakergették a lángok. Mire a tüzoltók megfékezték az elemeket, a két kis csecsemő már korommáégett.

Próbáljuk ki a vetőmagvak csiraképességét

..Tekintettel arra, hogy a mult évi termés egy része nem elég magas százalékban csiraképes, különösen a zab vetésénél kell a farmereknek ügyelniök arra, hogy csakis jó magot használjanak Ezt legkönnyebben ugy lehet megállapitani, hogy földbe, vagy megnedvesitett itatóspapirra helyeznek száz gabonaszemet s ahány kicsirázik ezek közül, annyi százalékban csiraképes az illető vetőmag.

A magokat legcélszerübb nedves meleg helyen csiráztatni.

KANADÁBA JÖN A WALESI HERCEG

Az 1932 julius 25-től augusztus 6-ig Saskatchewan tartomány székvárosában, Reginán tartandó nemzetközi gabonakiállitás és nagygyülés előkészületei javában folynak és amint a kiállitás rendezőségétől értesülünk, eddig már tizennyolc nemzet jelentette be részvételét. Prof. Carlyle, Edward angol trónörökös délalbertai farmjának intézője pedig legutóbb kijelentette, hogy a walesi hercegtől kapott levél értelmében biztosnak tartja, hogy az angol trón várományosa személyesen fogja megnyitni az érdekesnek igérkező kiállitást.

MAGYAR HALÁL A VONAT KEREKE ALATT

ISMÉT MAGYAR ÁLDOZATA VAN A "JUMPOLÁSNAK" — ALBERTA MEDICINE HAT VÁROSA MELLETT VÉRBE-FAGYVA TALÁLTÁK MEG FASZTUSZ JÁNOST

A Nevelős Ferenc barnwelli honfitársunk szivességéből beküldött "Lethbridge Herald" egyik legutóbbi számában ismét egy magyar tragédiáról szereztünk tudomást. Mult szerdán egy hete borzalmasan összeroncsolt emberi holttestet találtak Alberta Medicine Hat állomása mellett a vasutasok. Azonnal értesitették a tartományi rendőrséget A kiszállott bizottság megállapitotta, hogy a szerencsétlen véget ért munkás külsejü ember "Kolumbusz-tikettel", azaz tehervonatra kapaszkodva utazott és valószinüleg egyensulyt vesztve érte a katasztrófa.

Eleinte azt hitték, hogy a szerencsétlen embernek Kozák Nándor a neve, később azonban minden kétséget kizáróan megállapitották, hogy a szörnyethalt magyar nem más, mint Fasztusz György barnwelli honfitársunk. Zsebében hat hónapos kisleányának fényképét is megtalálták, sőt egy himzett tárcára is akadtak ezzel a felirással: "Szolomár Valéria, Mérk, Szatmár megye, Magyarország, 1929." Mint később bebizonyult, ezt a himzett tarsolyt a szerencsétlenül járt Fasztusz György felesége hozta magával Kanadába az Óhazából.

Barnwelli munkás honfitársunk temetése Nagyszombaton ment végbe a Medicine Hat-i magyarok őszinte részvéte mellett. Ugyanekkor Barnwell-en az elhunyt fiatal felesége és Béla nevü testvére gyászolja a vasuti "ingyen"-utazás áldozatául esett magyart, akinek halálhiréről még mit sem tudnak az Óhazában lakó szülei és kiterjedt rokonsága. Miután Fasztusz meg nem engedett módon utazott, hátramaradottai semmiféle kártéritést nem követelhetnek és igy a jobb szerencsét kereső családfenntartó magyar nemcsak a halálba menekült a nyomorból, hanem kis családját is igen sulyos körülmények között hagyta hátra.

Mit kérdeznek a junius elsejei népszámláláskor?

Most járják be Kanada területét a népszámlálást előkészitő felügyelők, akik az egyes tartományokban kinevezett népszámlálási biztosokat oktatják ki a junius elsejei kötelességeikre. Mindenegyes tartomány területén 2-300 biztost neveztek ki, akik az egyes központokban gyülekezvén hallgatták meg a felügyelők előadásait arról, hogy miképen kell majd a népszámlálási ivek kérdéseire pontos feleleteket beszerezniök.

Az idei népszámláláskor ugyanis lehetőleg el szeretnék kerülni azokat a hibákat, melyeket az 1921-es népszámlálás során elkövettek, amikor tudvalevőleg csupán 7,791 felnőtt és 5,390 gyermeket találtak, akik magyarnak vallották magukat. Azóta azonban még sokkal sulyosabb hibákat követett el az egyes nemzetiségeket nyilvántartó ottawai hivatal, amikor például Kanada gyémántjubileuma alkalmából kétmillió példányban kiadott és az összes iskolákban elterjesztett füzeteiben teljesen kihagyott bennünket, illetőleg az 1927-ig már tetemesen megnövekedett számu magyarságot más nemzetiségek rovatába süllyesztette el.

Éppen a fentiek figyelembevételekor kell örömmel megállapitanunk, hogy az 1921-es népszámlálási ivekkel szemben az idén már nemcsak az anyanyelvet tüntetik fel, hanem egész kifejezetten felteszik azt a kérdést is, a többi 42 között, hogy "What is your Racial Origin?", azaz mi a faji eredete? Azok tehát, akik magyaroknak érzik magukat, ezáltal megragadhatják a nagyszerü elkalmat arra, hogy magyarságukat nyiltan megvallják és ezentul ne történhessen meg az, hogy más nemzetiségek számát gyarapitva, a magyarok kimaradjanak a hivatalos adatokból.

Akadnak ugyan olyanok is, akik nem tartják ezt a kérdést döntő fontosságunak és nem sokat törődnek azzal, hogy a népszámlálás melyik rovatában szerepelnek, honfitársaink nagy többsége azonban érzi, hogy nem szabad elszalasztanunk ezt a kinálkozó lehetőséget magyarságunk megvallására. Hiába legjobb munkás ugyanis a magyar és hiába követ el mindegyikünk minden lehetőt a kanadai magyar jövő megalapozására— mindaddig, amig ki nem tudjuk mutatni, hogy számban is fel tudjuk venni a kisebb nemzetek Kanadába szakadt ivadékaival a versenyt, komoly eredményekre nem számithatunk. Vallja meg mindenki magyarságát junius elsején!

Évenként ötvenmilliót takarit meg a Hudson Bay vasut?

Egész Nyugatkanada, de különösen Saskatchewan tartomány szempontjából nagyjelentőségü tanulmányban foglalta össze George Smith reginai állami közlekedésügyi szakértő a Hudson Bay utvonal megnyitásának előnyeit a termelők szempontjából. Smith ugyanis kimutatja, hogy a vasutközi dijszabás-megállapitó bizottság máris behatóan foglalkozott a kérdéssel. Eszerint mindenegyes vasuti kocsirakomány gabona után $202,50-et takarithatnak meg a farmerek. Nemkülönben figyelemreméltó megtakaritást fog jelenteni a Hudson Bay vasut az állattenyésztők részére is, amennyiben egyetlen vagonrakomány marha után $123-al kevesebb lesz a Saskatoon-Churchill közötti fuvartétel, mint a Montrealba való szállitás esetén.

Kétségtelenül legtöbbet a tejtermékek szállitói fognak megtakaritani a churchilli kikötő üzembehelyezése folytán s egyes esetekben ez a megtakaritás el fogja érni a $365-t vasuti teherkocsinként. Ugyancsak előnyös megállapodásra jutott a vasutközi bizottság a tejtermékek szállitási mennyiségére vonatkozólag, amennyiben ezentul 20,000 font után már vagontételben, tehát leszállitott dijszabás szerint számitják fel a szállitást, mig a montreali tehervonatok esetében 50,000 fontnál adják meg csak a kedvezményes dijszabást.

A fentiek értelmében tehát Nyugatkanada farmerjei Smith szakértői véleménye szerint legalább $50,000,000-t takarihatnak meg évenként a termények Churchill felé való irányitásával. Egyben kijelentette Smith, hogy a Hudson Bay vasut jövőjét nem kell félteni, miután az egyesek által forgalombahozott azon hir, hogy a Hudson-öböl szorosai korán befagynak és lehetetlenné teszik a hajózást — nem mindenben felel meg a valóságnak. A Hope-fokon állomásozó megfigyelők ugyanis pontosan figyelemmel kisérték már évek óta a szorosok befagyását és azt találták, hogy a mult ősszel egészen november elejéig hajózható volt a tengerszoros, mig 1928-29 években még november végén is olyan gyenge volt a jég, hogy a zavartalan hajózást egy kisebb jégtörő is biztosithatta volna.

RÁFIZET AZ EGYESÜLTEK A VÁMEMELÉSRE

Mult junius 17.-én lépett életbe az Egyesült Államok ugynevezett Hawley-Smoot törvénye, amely a külföldről érkező árukra meglehetősen borsos vámot szabott. Azóta nem is maradt el az érdekelt államok ellentámadása és amint az amerikaiak maguk is megállapithatták, ezideig 16 európai, 16 délamerikai és 13 távol keleti ország emelte fel vámtételeit az Egyesült Államokból bevitt áruk után.

KANADAI KORMÁNYZÓT KAPOTT SASKATCHEWAN

Munroe saskatooni orvost nevezte ki György angol király Saskatchewan tartomány kormányzójául. Az ontariói születésü doktor 27 évvel ezelőtt mint pionir került az akkor még falunak is szegényes Saskatoonba, majd végigküzdötte a világháborut s mint kanadai születésü "self-made-man" került a legnagyobb méltóságba, melyet azelőtt rendszerint angliai mágnások viseltek.

MAGYAROK! VALLJUK MEG FAJTÁNKAT A JUNIUS ELSEJEI NÉPSZÁMLÁLÁSKOR, NEHOGY ISMÉT MÁS NEMZETISÉGEK ROVATÁBA SÜLLYESSZENEK EL BENNÜNKET!

A montreáli "The Gazette" — Magyarországról

DR. WINTER KÁROLY FŐKONZUL AZ ÓHAZÁBÓL VISSZATÉRVE NYILATKOZOTT A SAJTÓ KÉPVISELŐI ELŐTT — MAGYARORSZÁG NEM ÉRZI ANNYIRA A VILÁGVÁLSÁGOT, MINT A SZOMSZÉDOS IPARI ÁLLAMOK — DR. WINTER BESSBOROUGH FŐKORMÁNYZÓVAL EGYÜTT ÉRKEZETT KANADÁBA

A "Canada's Best Newspaper" jelzővel kitüntetett montreali "The Gazette" nevü angol napilap április 8-iki száma magyar szempontból örvendetes hirt közöl Dr. Winter Károly főkonzul Kanadába való visszaérkezésével kapcsolatban. Dr. Winter főkonzul ugyanis két hónapi távollét után fogadta a "The Gazette" munkatársát, kinek a következőket mondotta:

"A magyarországi állapotok annyira jók, amennyire a sulyos válság mérlegelésével kivánni lehet. A kormány sürgős lépéseket tett aziránt, hogy enyhitsen a helyzeten. Már maga az a tény, hogy a magyar kormány zat az egyik legszilárdabb Európában és már tiz év óta intézi az ország ügyeit, nagy hatással lesz a magyar jövő kialakulására.

"Magyarország lényegében mezőgazdasági ország, mely nagyjából ugyanazokat a terményeket állitja elő, mint Kanada. Ennek folytán természetesen szintén sokat szenvedett a buzaárak esése következtében. Mindazonáltal az a körülmény, hogy a magyar a vegyesgazdálkodás hive, sokat segitett a helyzeten és a gazdatársadalomnak legalább volt mire támaszkodnia akkor, amikor a buzapiacon feltartózhatatlanul estek az értékek. Éppen ennek tudható be nagyrészt, hogy Magyarország nem szenvedett annyit a válság során, mint például Középeurópa szomszédos ipari államai. A magyar probléma már ebből a szempontból is különbözik az olyan iparállamokétól, mint például Németország és természetszerüleg a magyarság sok olyan kellemetlenségtől szabadult meg, melyek más országokban sulyos válságot okoztak. A magyar valuta szilárd és az ország hitele jó.

"Szovjetoroszország és Magyarország között vajmi kevés az összeköttetés — mondotta a főkonzul — és nagyon is valószinütlen, hogy a kommunizmus valaha is megvethesse még egyszer a lábát Magyarországon. A háboru utáni négy hónapos bolsevista uralom alaposan beoltotta az ország népét ez ellen a vörös járvány ellen.

Megjegyzi még a "The Gazette", hogy Dr. Winter főkonzul magyarországi tartózkodása alatt beható tárgyalásokat folytatott gróf Károlyi Gyula külügyminiszterrel, akivel a kanadai magyar problémákat részletesen ismertette. A főkonzul Lord Bessborough kanadai főkormányzóval együtt utazott a "Duchess of Bedford" gőzösön és ugy nyilatkozott a sajtó képviselői előtt, hogy már a hajón is nagy népszerüségre tett szert az uj főkormányzó, akitől sokat vár Kanada lakossága.

LEGUJABB HIREK

RISKÓ JÁNOS GYŐZÖTT TORONTÓBAN, amikor a tizedik összecsapáskor minden erejét összeszedve, végül is legyürte Newzeeland hatalmas termetü bajnokát, Tom Heeney-t. A clevelandi magyar pékségédből világhirre vergődött ökölvivóbajnokot ujabb győzelme alkalmából lelkesen ünnepelték a torontói sportbarátok.

ÖT DOLLÁRT ÉS EGY TULAEZÜST ÓRÁT ADOTT egy Steinherz Rezső nevü budapesti borkereskedő egy 18 esztendős fiatalembernek, hogy meggyilkolja. A szerencsétlen vállalkozást végrehajtó tettes a ceglédi vonaton követte el a gyilkosságot, kalapáccsal fejbeverván a kereskedőt. Steinherz kikötötte, hogy a fiu eltitkolja a gyilkosságra való felbujtást, miután azért fogadta fel, hogy 50,000 dolláros életbiztositását megkapják hozzátartozói.

LESZÁLLITJÁK A VASUTI MENETDIJAKAT ugy a Canadian National, valamint a Canadian Pacific vonalain, amint azt a két vasuttársaság dijtételeit meghatározó "Canadian Passenger Association" hivatalosan bejelentette. A május 1-től julius 31-ig érvényben levő tervezet értelmében mindazok, akik a fenti időszakban péntek déltől hétfő éjfélig oda-vissza menetjegyet vásárolnak, azt az eredeti ár egy és egy negyedszereséért kapják, E szerint száz mérföldes utazásra a return-ticket ára $6.20 helyett $4.35 lesz.

MEGKEZDTE MÜKÖDÉSÉT A GABONATŐZSDEI HATARIDŐPIAC létjogosultságát felülbiráló bizottság, melynek élére Stamp angol közgazdászt nevezte ki a kanadai kormány. A bizottság másik két tagja Brown kuriai elnök és Sanford Evans gabonakereskedelmi szakértő. Az első hasonló célu bizottság kiküldése, azaz 1897 óta ez immár a 11-ik eset, hogy ilyen uton igyekszik a kormány kiutat találni az ellentmondó vélemények közül. A bizottság április 13-án Winnipegen, 17-én Reginán, 18-án pedig Calgaryban tartja nyilvános üléseit.

KÉTSZÁZÖTVENEZER MUNKÁSNAK BIZTOSITOTTAK ideiglenes munkaalkalmat a kormány által létesitett huszmillió dolláros téli segélyalapból. A nyilvánosságra hozott hivatalos kimutatások értelmében 4,847,217 napot dolgoztattak a munkanélküliekkel, azaz mindenegyes emberre országos átlagban 19 és fél napi munka jutott. Quebec tartományban 58,937, Ontarióban 42,000, B.C.-ben 27,975, a préritartományok mindegyikében átlagban mintegy huszezer, a CPR-nál 5,337, a CNR-nál pedig 3,654 szükségmunkát létesitettek.

SINTÖRÉS KÖVETKEZTÉBEN KISIKLOTT A CNR "Continental Limited" gyorsvonata az Edmontontól 230 mérföldre nyugatra levő Edson állomás közelében és a husz lábnyi mélységbe zuhant acélkocsik utasai közül huszonhárman, mig a vonat kezelőszemélyzete közül öten kisebb-nagyobb sérüléseket szenvedtek. Mig a sebesültek legtöbbje a helyszinre küldött különvonattal folytatta utját Vancouvr irányában, a háromszor felfordult étkezőkocsi pincére a halállal vivódik az edsoni kórházban.

ELTEMETETT A BEOMLÓ FÖLD EGY MONTREALI épitőmunkást, aki fiával együtt egy ház alapjának mélyitésén fáradozott. A 25 éves fiunak még volt ideje elugorni, a 48 éves apát azonban a föld sulya alatt kettétört gerenda csapdában tartotta. Mire a segélykiáltásokra elősiető munkások társukat kihuzták a beomlott földtömeg alól, már nem volt benne élet.

LEFAGYOTT A TERMÉS MAGYARORSZÁG egyes vidékein, amint azt a Logan és Bryan gabonacégek értesülése alapján kábelezi a Broomhall hirszolgálati iroda Liverpoolból. Bárha részleteket nem közölnek a természeti csapásról, a máshonnan is beérkező jelentések hasonlóképen arról adnak számot, hogy a szokatlanul hüvös és viharos tavaszi időjárás sok kárt tett az őszi vetésben egész Középeurópa területén.

A CSEH SZÁRMAZÁSU ANTON CERMAK lett a mult heti választások eredményeképen a hárommillió lakosu Chicagó polgármestere az alvilági banditákkal paktáló "Big Bill" Thompsonnal szemben. Annak ellenére, hogy Cermak mintegy kétszázezernyi szavazattöbbséggel győzött, Thompsonnak mégis jutott félmilliónyi szavazat, világosan bizonyitván, hogy az uj polgármester nehéz feladatra vállalkozott, amikor Chicagó megrendszabályozására tett igéretet.

MUNKANÉLKÜLI BIZTOSITÁST!

Akár akarja a kormány, akár nem, az idők megállithatatlan malomkereke a munkanélküli biztositás javára hajtják a vizet és ugy hisszük nem csalódunk, ha nemcsak a munkásgyüléseken, hanem még az ottawai törvényhozó palotában is hamarosan napirendre kerül ez a kérdés. Miként mult tavaszszal, ugy az idén is ugyanazok a munkáspárti képviselők vezették a sulyos érvekkel alátámasztott rohamot a kormány ellen és annyit legalább elértek, hogy a rendkivüli segélyek kiutalását még a husvéti szünet előtt megszavaztatták.

Nem lesz talán érdektelen felemlitenünk, hogy ugyanazok a munkáspárti programmal fellépő képviselők, akik tavaly ilyenkor King akkori liberális miniszterelnököt szapulták ebben a kérdésben — most nem átallottak ugyanolyan hévvel nekimenni Bennettnek, aki a konzervativ párt nagyvezéri trónusát az elmult birodalmi választások során miniszterelnöki bársonnyal vonta be. A politikai életre jellemző, hogy most is ugyanazon módszerrel igyekeztek sarokbaszoritani, mi több — igéreteinek betartására kényszeriteni a kormányt, mint tavaly ilyenkor és habár nem is teljes sikerrel, de ugyanakkor nem minden eredmény nélkül.

Magáról a munkanélküli biztositásról sokat lehetne beszélni. Részint ellene, de még többet mellette. Egyesek azt hozzák fel például, hogy az angolok száz és egy fajta módszert próbáltak már ki és hetenként nehéz milliós kiadásokkal sem tudtak maradandó eredményt elérni. Még csak nem is csökkentették a nyomort, annak ellenére, hogy az állam kiadásai napról napra növekednek és így kiszámitható időn belül még maga a gazdagságáról ismert brit világbirodalom kincseskamrája is kiapad — hacsak nem tudnak valami megfelelőbb megoldást kieszelni.

Ha tehát az angolok nem birják pénzzel legyürni a munkanélküliséget, ugyan miképpen birkózhatnék meg a nyomor rémével az aránylag szegényes kanadai államkincstár? Az a nagy kérdés tehát, hogy miképen lehetne olyan tervezetet kidolgozni, amely ugyanakkor, amikor megfelel a követelményeknek, egyuttal nem téveszti szem elől, hogy magának az államgépezetnek a csődbe jutása éppenolyan sulyos következményekkel járó katasztrófa, mint akár a világszerte duló munkanélküliség. Kanadának emellett egészen különleges a helyzete és nyilvánvaló, hogy ha a nagyrészt hasonló adottságokkal rendelkező dusgazdag szomszéd, az Egyesült Államok nem tud megbirkózni az eddig bevetett módszerek segitségével a gazdasági és munkás-bajokkal, ugy Kanadának is kár volna ugyanazon az uton kisérletezve elpocsékolni sokkal szükebben mért dollármilliókat.

Mindezektől eltekintve mint valami leküzdhetetlen rém lebeg ott a kérdés megoldásával foglalkozók szemei előtt a hosszu és rendszerint az elmultnál sokkal kiméletlenebb tél s maga az a tény, hogy a munkásság többségének csupán az év egy hányadán lehet munkára kilátása. Az a nagy kérdés kerül előtérbe ezekután, hogy vajjon lehet-e egyáltalában olyan munkanélküli biztositási módszert találni amelyet a fentiek figyelembevételével kibir az államkincstár? Ez mindenesetre a szakértők dolga, viszont előreláthatólag nem sikerül mindaddig valamirevaló megoldást találni, ameddig az egész kanadai társadalom komolyan magáévá nem teszi ennek az összebogozott csomónak a megoldását.

Igenis kell munkanélküliség elleni biztositás, hiszen egy ilyen országban, ahol még boldogabb időkben is csak az idénymunkára van utalva a szegény ember — ugyan mi védhet meg a nyomortól és a nélkülözésektől? Viszont ugyanakkor ugy kellene valahogy megoldani a dolgot, hogy ez ne jelentsen adóemelést azok számára, akik már amugy is nyögnek a közterhek alatt, hanem ehelyett nézzenek behatóbban utána azoknak, akik még a mai szomoru világban is duskálnak a jólétben. Mert amikor annyira rosszul megy az állami és városi pénztáraknak is, hogy élelmezési jegyeket megvonva az olcsóbb tömeg-konyha rendszeréhez kénytelenek folyamodni: akkor igazán a törvénynek kellene gondoskodnia arról, hogy a gazdagok teritett asztaláról legalább "morzsák" jussanak az éhezőknek is.

És amikor lelketlen kalandorok azzal akarják látszólag biztositani a munkásság követeléseit, hogy uccai verekedéseket rendeznek, jól esik tudnunk, hogy vannak a munkásságnak komolyabb képviselői is, akik a törvény keretein belül biztositott parlamenti formák betartásával eredményesen tudják felvenni a harcot még a mindenkori kormányokkal szemben is. Kétségtelen, hogy ezekután nem lehet más a munkásság válasza, mint hogy fegyelmezettségével és önbizalmával azok mögé áll, akik a piszkolódás és szájhősködés helyett a sokkal tobb sikerrel kecsegtető alapos és tényekkel alátámasztott érvekkel egyen getik az utat a munkanélküli biztositás felé.

Négyszáz magyar fiu szolgál a francia idegen-légióban

Rendkivül figyelemreméltó összeállitást tett közzé a francia idegenlégióban szolgáló magyarokról a Magyar Világkongresszusának budapesti állandó szervezete. Sikerült az idegenlégióban szolgáló véreinket meg szerveznie, ugyhogy ezentul ami könnyitést itthonról érdeküket ben megtehetnek, a kóbor afrikai magyar legények meg fogják kapni. Sorsukról és számukról egyébként a Világkongresszus igazgatója, dr. Nagy Károly ezeket mondotta:

— A jövőben az idegenlégióban élő magyarok sorsáról pontos jelentést fogunk kapni. Leg ujabb információink a bel-abesi magyarok helyzetéről szólnak. Sidi Bel-Abes a légió katonáinak gyüjtőhelye. Ide hetenkint kétszer érkezik Marseillesből ujonc szállitmány ilyenkor 180-200 ember köt ki. 3—4 magyar mindig van közöttük. A bel-abesi létszám 3000 körül van, az ott élő légiónista magyarok létszáma 45 ember, ezek közül három segédtiszt, három őrmester, kettő szakaszvezető és nyolc tizedes. A többi legénység, első- és másodosztályu katona. Az idegenlégió magyarjainak jelenlegi száma 350—400 ember. Ezek Szaharában Dél-Algirban, Sziriában, Indokinában és Annamban teljesitenek szolgálatot.

Elmondta még dr. Nagy igazgató, hogy illetékes vélemény szerint az idegenlégió magyar katonái 90 százalékban igen megbizható, jóviseletü egyének, amit az is bizonyit, hogy a 400 magyar között legalább 100 őrmester és segédtiszt van, márpedig ilyen előléptetési eredményt egyetlen idegen fajta sem tud fölmutatni. A büntetőszázad ezidőszerint 238 főnyi létszámában egyetlen magyar fiu sem szerepel.

TAKARÉKOSKODIK AZ ANGOL KIRÁLY IS

Londonból jelentik: Az uj angol pénzügyi év kezdete ismét aktuálissá tette az udvar költségvetésének kérdését, melyről sajtókörök több érdekes intim részletet közölnek. Az angol király a világ egyik legalacsonyabban fizetett uralkodója. Fizetését utoljára 1901-ben állapitották meg, összesen 530,000 fontban, holott az utolsó cár civilistája évi négymillió, II. Vilmos császáré 770,000 font volt s a mai uralkodók közül az olasz király 15 millió lirát, azaz 782,000 fontot, a japán császár pedig 4.5 millió yent kap.

A 470,000 fontból csak 110,000 font kerül a király magánpénztárába, miből az uralkodónak nagyon sulyos kiadásokat kell fedeznie. Az utóbbi tételek közt a jelentékenyebbek: körülbelül 150, többé-kevésbé közeli rokon anyagi támogatása (a királyi családnak csak néhány vezető tagja kap közvetlen az államkincstártól fizetést), udvari ünnepségek, utazások (vasutak teljes tarifaszerü dijat számitanak az udvar által használt különvonatokért), udvari alkalmazottak és szolgák nyugdijazása, magánjótékonyság, ajándékok és végül a tulajdonképpeni személyes kiadások.

Beavatottak szerint a fizetésből az uralkodó pár személyes rendelkezésére csak évi 2000 font marad, ugyhogy voltaképpen csupán mintegy tizezer dollár a király fizetése. A legszigorubb takarékosság ellenére az udvartartás 1919-ben 24,000 font, 1920-ban 45,000 font és 1921-ben 53,000 font deficittel zárult, ami teljesen felemésztette a király által jobb napokban félretett tartalékokat.

Miután az uralkodó a sulyos pénzügyi helyzet miatt a civilista feleméstéről hallani sem akar, ezért 1929-ben a parlament felhatalmazta a lancasteri hercegséggel kapcsolatos bizonyos koronajavak és jövedelmi források eladására. Ez az udvartartás 100,000 font készpénzhez juttatta, de a király jövedelmét évi 5000 fonttal csökkentette. A királyné legujabban személyesen megvizsgálta a Buckingham-palota üzemi költségeit s különböző takarékossági rendszabályokkal sikerült a kiadásokat heti 50, azaz évi 2600 fonttal leszállitani.

Egy kanadai misszionáriust a kutyái mentettek meg

Harányi Mihály honfitársunk szivességéből rendelkezésünkre bocsátott "Békehirnök" cimü baptista vallásos folyóiratból vesszük a következő érdekes hirt:

Amerika északi vidékein dolgozik egy fiatal angol misszionárius, J. Webster, hogy a sarki lakók között hirdesse Krisztus evangéliumát. Amikor a hóval boritott végtelen tájakon utazott, egy alkalommal eltévedt s sehogy sem tudott a helyes utra akadni. Jégből és hóból egy kunyhót épitett magának azzal a tervvel hogy vihar után ismét utnak indul s ezért szánhuzó kutyáit szabadon engedte, hogy élelmet keressenek maguknak.

A kutyák azonban elhagyták gazdájukat és étlen-szomjan tartó vándorlással visszatértek arra a telepre, ahonnan Webster elindult. A telep lakóinak feltünt a kutyák jelenléte, különös viselkedése s hamarosan mentő expediciót szerveztek és a gazdátlan kutyák nyomra is vezették őket. Megtalálták a fiatal misszionáriust, amint lázas betegen feküdt a hóból épitett kunyhóban már napok óta. — Isten utjai csodálatosak.

A SZESZ UTÁN A DOHANY IS TILOS LESZ AMERIKABAN

A Budapesten megjelenő "Magyarság" cimü napilag a követ kezőképen gunyolja ki a visszás amerikai állapotokat: Az Egyesült Államokban a szesztilalom ellenzői föld alatt és föld fölött nagyban készülnek a szárazsági törvény megdöntésére. Viszont a szesztilalom hivei még elszántabban készülnek további reformjaikra. A szesztilalmat csak első lépésnek hirdetik, utána jön — mondják — a többi lépés, igy mindjárt a szesz után el fogják tiltani a dohányt. Természetes, hogy amint a szesztilalom a szeszcsempészeti üzelmek hallatlan fölvirágzását hozta magával, ugy a dohányzási tilalom is föl fogja lenditeni a dohánycsempészetet. Ezt is epedve várják a mai munkanélküliek százezerei, majd jó sokan fognak közülük elhelyezkedni a dohánycsempészési üzemeknél.

A dohányt általában külföldön fogják előállitani mert az már nem termelhető olyan könnyen, mint a szesz. Egy-egy kis pálinkát vagy bort bárki könnyen csinálhat magának a maga bensőséges otthona ölén, a pincéjében, de a dohányt már nehéz dolog a nyilvánosság teljes kizárásával termelni. Már nagyatyáink is meg-megpróbálták volt az 1849 utáni korszakban a kukoricásban a dohány termelését, de azok a fránya fináncok az erős szaga után rendszerint megrontották a titkon növekvő szüzdohányt.

Az amerikaiak tehát külföldről kénytelenek becsempészni a dohányt. Hanem a dohánynak még az élvezése sem tartható olyan titokban, mint a bor vagy pálinka nyakalása. Mert a dohány élvezése általában füsttel jár. Az amerikaiak tehát kénytelenek lesznek dohányzás céljából belsőbb termelkbe vonulni, ahogy még tiz-tizenöt évvel ezelőtti őseink is tették diákkorukban, akik a legfélreesőbb helyiségekbe vonultak el a dohányzás szenvedélyének áldozni.

Ez azonban bizonyára csak átmeneti megoldás lesz, mert az élelmes yenkik rövidesen megfogják oldani, hogy földalatti csöveket fognak lefektetni, például Chicigótól Kanadáig, ugy, hogy a dohány orvélvezői a slukkot csövön Kanadából szivják mellre s aztán a kiélvezett dohányt visszafujják egy másik csőbe, hadd füstölögjön ki Kanadában.

Vagy kifujják Newyorkból egy tengeralatti kábelen, hadd bugyborékoljon ki az Atlanti Óceánba, a semleges zónán tul. Nem kell félteni az amerikaiakat, segitenek magukon ezer meg ezer ötlettel. Mi is ajánlhatunk egy kitünő magyar megoldást, mely hadseregünk legénységének találmánya volt: a füstnélküli és vezetéknélküli dohányzást, a bagózást. Aki próbálta mind azt mondja: angyali élvezet.

Ismét több tengeri hajón leng a magyar lobogó

Az Atlantica helyiségében nemrég közgyülést tartott az Oceana Tengerhajózási Részvénytársaság és kimondta a felszámolást. Ezt a vállalatot 10 évvel ezelőtt alapitotta a Harriman érdekeltséghez tartozó Shipping and Navigation Co. newyorki céggel közösen 10 millió korona alaptőkével. A Harrimann konszern hét hajót adott át ennek a társaságnak és ezek értéke 62 milliárd korona volt. Ezek a hajók, amelyek összesen 44,928 tonna hajótérrel birtak, magyar lobogó alatt jártak. A dicsőség azonban nem sokáig tartott, mert az amerikaiak már 1925-ben a hajókat visszavették. Azóta az Oceana csak névleg szerepelt.

Ezzel megszünik tehát formailag is az Atlantica magyar tengerhajózási vállalata és megmarad a Fiumana Hajózási R. T., amelyet 1923 decemberében alapitottak Rómában. Ennek a társaságnak alaptőkéje 4.5 millió lira, székhelye Fiume és összes részvényei az Atlantica tulajdonában vannak. A Fiumana átvette az olasz kormánytól az Atlanticának azt hét hajóját összesen 38,580 tonna hordképességgel, amelyet a békeszerződés értelmében a magyar kormánynak ki kellett szolgáltatnia Olaszországnak. Ezek a hajók eddig olasz lobogó alatt jártak, miután a Fiumana Rómában bejegyzett olasz vállalat. Ezt a helyzetet akarja most megváltoztatni az Atlantica és ezért kérvényt nyujtott be az olasz kormányhoz, amelyben azt kérte, hogy engedjék meg a Fiumanának magyar hajóstársasággá való átalakulását olymódon, hogy a cégbejegyzést Rómában törlik és Budapesten bejegyzik a magyar céget, ugyhogy a Fiumana hét hajója magyar lobogó alatt fog járni, magyar tengerésztisztek vezetése alatt.

VARGÁNYA ESTVANY MEG A LÓ

IRTA: NYÁRI LÁSZLÓ

Régen, még a háboru előtt más világ járta. Akkor kétféle fiugyerek született, az egyik: akiből huszár lett, a másik: akiből nem lett. Vargánya Estvány esete produkálta a harmadik fajtát, nem született ugyan huszárnak, de mégis a'lett belőle.

De elmondom szép sorjában az esetet.

Az öreg Vargánya Estvány hivatalbeli ember volt. Privigyén. Olyan hivatala volt, ahol laposszélü, öblös kalamárisban állt vagy félliternyi tinta és éktelen nagy ludtoll ágaskodott ki belőle.

Fia is volt az öregnek, aki a keresztségben ugyancsak az Estvány nevet nyerte el. Selyemképü, cingár, de rossz gyerek volt. Alig pelyhesedett az álla, máris gondokat okozott jó anyjának. Ritkán kocsmázott, az igaz, átlag csak hetenként egyszer, de olyankor három napig tartott a vigasság.

Édesanyja valósággal föllélegzett, mikor elérte a sorozási időt. Gondolta, majd katonáéknál megabriktolják, rendhez szokik.

A cingár gyermeknek nagyon elnyult az álla a sorozás hallatára, de azért vannak a jó cimborák, hogy segitsenek ... legalább tanáccsal.

— Mondd, hogy éktelen süket vagy, ezt ugy sem tudják megállapitani. Meg aztán ez a legbiztosabb mód a szabadulásra.

Elérkezett a sorozás napja, a fiatal Vargánya Estvány fütyörészve indult neki a katonai karriernek, amely szerinte aznap kellett volna kezdődni és egyben végződni is.

Szép sorjában álltak a legények az orvosi viziten, még Vargánya Estványt odaszólitották. Hiába kiáltotta az őrmester két szer is a nevét, ő biz' meg se mozdult. A többiek tuszkolták oda.

— Süket vagyok kérem — mondja a süketek félszeg hangján. — Két napig gyakorolták a "Nagykrumpliban".

Az orvos nézegeti, a tisztek is aztán azt mondja az orvos a bizottságnak fél halkan:

— Kár, hogy ez a legény süket, most nem sorozhatom be. — Aztán int, hogy elmehet.

Már indulóban volt kifelé Vargánya Estvány, háta mögött élesen cseng a földön egy uj öt-koronás. Ezt már meg kell nézni még a süketnek is, hátha ő ejtette le.

Meg is fordul sebtibe és keresi szemével a földön a csengő pénzt.

— No tauglich, ohne Gebrächen! — mondja az ezredorvos. — Jó leszel fiam honvédnek.

Vargánya Estvánnyal nagyot fordult a világ, hiszen alig két perccel előbb mondták, hogy nem veszik be.

Amig instruálja az uj katonákat az őrmester a további teendőre, a lányosképü legény elgondolkodik. Ha már igy van, az se baj. Majd elmulik az a pár esztendő, meg miegymás.

Csak akkor lett nagy a csodálkozás, amikor megkapta a parancsot, hogy Gyulára vonuljon be a huszárokhoz.

— Nem megyek én Gyulára, — mondta először, — nem vagyok bolond, hogy halálra kinoztassam magamat.

Titokban tájékozódott afelől is, hogy mi történne akkor, ha tényleg nem vonulna be. A beszerzett információk nem sok vigaszt nyujtottak, mire egészen megtört.

— Le fogok esni a lórul. Egész biztos, hogy leesem. Vagy agyonrug valamelyik — majdnem zokogott.

Az anyja velesirt. Melyik privigyei anya nem sir, ha egyetlen magzatára az a jövő vár, hogy a ló agyonrugja.

Nyakába vette a fél vármegyét, hogy miként lehetne kicsinálni, hogy a fiát ne vigyék a huszárokhoz. Végtére a bakáknál nincs semmi veszedelem ott is lehet tölteni az időt. Oszt legalább nem kell gyönge kezével azokat a vad gebéket pucolni.

Azt mondták, adjon be egy kérvényt a cs. és kir. hadügyminiszterhez. Irja meg, hogy a fia ösztönszerüleg irtózik a lovaktól. Akad alföli gyerek élég, aki szivesebben lesz huszár, és még büszke is lesz rá. De mind ezt csak a bevonulás után lehet kérvényezni.

Az öreg katonai előadó megigérte a megyeházán, hogy felterjeszti a kérvényt.

A gyerek már régen bevonult de az anyja még mindig felrakta délben a teritéket, meg sirt. Öreg Vargánya Estványnak ilyenkor hallgass volt a neve. Esténkint megvetette az ágyat is, de mindez nem használt. Estvány már régen Gyulán marta véresre a combját.

Ha aztán az ócska butor meg reccsent éjjel, vagy a kutya megverdeste csóváló farkával az ajtót és elszaladt, Vargánya Estványné a halál jeladásának tulajonitotta azt, ami a fiának agyonrugatásáról ad számot.

Ha meg levélhordó jött nagy kopertával a kezében, a hadügy miniszter levelének vélte, melyben tudatja, hogy drágalátos gyermekét a gyalogsághoz áttette. Ez azonban nem érkezett. Jött helyette a gyerektől panasz csőstül.

Hogy ő milyen beteg, egész testét sebek boritják s ennek ellenére egész áldott nap szüntelen lovon kell ülnie. Summasummárum pedig mindenkinek este 9-kor le kell feküdni. Meg hogy nincs pénze, meg hogy éhes.

Ment is azonnal a jó hazai, meg az ákom-bákom irásu levél: "...De fotografiát ne feleggy elküldeni ..."

Aztán az öreg Vargánya Istvánt kezdte szidni a gyöngéd szivü anya:

— Igen, te nem bánod, ha meg is hal a gyerek, te nem törődsz vele egyáltalán.

— Má' engedj meg, eddig még mindenki meghalt a Vargánya familiába, hát azt hiszed Estvány fiad örökké fog élni? Idő kérdése az egész. — Ezzel a bölcs magyarázattal az öreg kitért a további magyarázkodás elől.

Alig telt bele nyolc hónap, mikor irja ám István gyerek, hogy a lótól nem fél már annyira, a sebek is elmultak régen, s kap ám nemsokára egy csillagot.

Nagy öröme volt az anyjának. Mert akinek csillagja van, az nem kefél lovat, bizonyára már lovagolni is tud, különben nem kapott volna csillagot. Az nap azt főzte anyja ebédre, amit a legjobban szeret a fia. Ne mondja senki, hogy ő nem tesz a fia örömére semmit. Ezt meg is irta neki.

Ezután már nem jött olyan sürün a levél István gyerektől s igy a panasz is fogyott.

— Hát bizony, ha ez igy tart, tán még kapitány is lesz az én gyerekemből, — mesélte a szomszédoknak.

Meglepő fordulatot adott a második nyár. Azt irta haza a huszár, aki, ha nem szégyelte volna, sirt volna a bevonulás napján.

"Sokáig császárgyakorlaton voltunk, azért nem irhattam. Most meg ezekkel a zöldfülüekkel van sok bajom. A nyavajások félnek a lótól. Nem is értem, hogy lehet valaki ilyen gyáva."

Ezek után lassan-lassan az anya gondolkodása is átformálódott.

— Tudod, István — mondta az urának — hogy milyen gyávák ezek az ujoncok. Pedig a ló egészen szelid állat. Persze, csak bánni kell vele tudni. Hanem, hogy nem küld az a gyerek fotografiát.

Az idő ha lassan is, de mulott Káplár Stefán Vargánya szolgálati ideje lassan-lassan a végéhez közeledett. Már csak "kis napok voltak" hátra, nem több, mint száz és a "vén apák" levonják a hátralévő időből, hogy hányat kell még álmodni?

Egyszer rapportra rendeli ifjabb Vargánya Istvánt a kapitány ur.

— Valami kérvényt intézett el a K.u.k. Hadügyminisztérium. De most tudtam csak meg, hogy fiam, te irtózol a lovaktól. Az elintézés a kérvényen németül van. Az áll benne, hogy a kérés nem teljesithető, csak ha igazolja a kérvényező a lovaktól való irtózását.

—Alássan jelentem, kapitány urnak, ezt a kérvényt nem káplár Stefán Vargánya, hanem még Vargánya Estvány irta. Retirálok.

A kapitány ha ugyan osztrák volt is, de megszerette a magyarokat, megtanulta a nyelvüket és megértette a vonatkoztatást is. Egy pillanatra kinézett az emeletes ezrediroda ablakán a szembe kéklő magyar rónára, aztán ránézett az előtte álló megférfiasodott huszárra.

— No jól van, fiam! Jól van tizedes ur, Stefán Vargánya. Abtrétten.

Sarkantyupengés, tisztelgés. Vargánya István kétcsillagos fotografiát küldött Privigyére öreg szüleinek.

A „Psalmus Hungaricus" Kanadában

PETER TEMPLE, A WINNIPEGI "SYMPHONY ORCHESTRA" ÉS A "PHILHARMONIC CHOIR" KARMESTERE A MODERN MAGYAR MUZSIKÁNAK SZEREZ BARÁTOKAT — A TORONTÓI ÉS PETERBOROI ZENEVILÁG IS ÉRDEKLŐDÉSSEL VÁRJA A "MAGYAR ZSOLTÁR" BEMUTATÁSÁT.

Többször — és az északamerikai földrészen egyedül — jelentette már a "Kanadai Magyar Ujság", hogy milyen óriási sikereket ért el és milyen her vadhatatlan érdemeket szerzett a magyar kulturának Kodály Zoltán "Psalmus Hungaricus" című hatalmas zenei alkotása. Ezt a nagyzenekarra, vegyeshangu énekkarra és tenorszólóra szerzett páratlan zenemüvet óriási sikerrel mutatták be New Yorktól Los Angelesig az Egyesült Államok legnagyobb városaiban, melynek magyar lakossága részére nem nyujthatott volna semmi se jobb propagandát, mint az a tény, hogy egy magyar szerző közel egy óráig tartó szerzeményét a leghiresebb karmesterek dirigálták a legnevesebb zenekarok és énekkarok élén.

Szinte magától ajánlkozott tehát, hogy a kanadai magyarság se mulassza el ezt a nagyszerü alkalmat, amit a "Psalmus Hungaricus" előadása jelenthet és mi sem természetesebb, mint hogy felvettük az érintkezést Kanada legelső helyen álló zenekaraival abban az irányban, hogy a "Psalmus Hungaricus"t adják elő és ezáltal szolgálják a magyar kulturát. Előre szinte kiszámithatatlan ugyanis egy ilyen mü Coast to-Coast azaz tengerparttól tengerpartig való bemutatásának hatása, amennyiben nemcsak plakátokon, hanem a kanadai angol ujságok lepedőin is ökölnyi cimbetük és a legnemesebb muzsika előtt fejet hajtó méltató sorok fogják felkelteni az érdeklődést a magyar zenekultura iránt.

"Mi is az a "Psalmus Hungaricus?" Miért kell ma, a modern huszadik században imádságot, zsoltárt komponálniok még a legmodernebb magyar zeneszerzőknek is?" ... A kanadai közvélemény érdeklődésnek ez az a pontja, melybe ismét belekapaszkodhatik kulturánk mindenegyes kanadai magyar misszionáriusa és elmondhatja a maga mondókáját arról a távol élő népfajról, melynek szabadsága ma béklyóba verve, szülőföldje életképtelen véres cafatokká szaggatva és a nyugati kultura érdekében lefolyt ezeréves történelme mercsufitva önkénytelenül is a "Psalmus Hungaricus" elimádkozására készteti a magyart ...

Hogy mit jelent ránk, magyarokra nézve Kodály Zoltán "Psalmus Hungaricus"-a, azt nem kellene holt betükkel magyarázgatnunk, ha olvasóink mind élvezhetnék ennek a szivbe és velőbe markoló zenei alkotásnak a szépségeit. Ez azonban csak a legnagyobb kanadai városok lakóinak jut ki majd osztályrészül, miután a nagy mü előadásához hatvan tagu énekkar és ugyanekkora zenekar kell — legalább. Igy olvasóink többsége számára elárulunk néhány mühelytitkot a "Psalmus" eredetéről... A "Zsoltár" tulajdonképen Dávid 55-ik zsoltára Kecskeméti Vig Mihály szabad átirásában. A zene alapanyagát Kodály az 1500-es évek, tehát a magyar történelem legszomorubb századának kincseiből meritette. Közel sem akarta ezzel a mult sápadt szellemeit felidézni, hanem inkább a multat mentette a jelenbe régi zenei motivumoknak a modern hangszerelés utolérhetetlen varázsával való alkalmazásával.

Azonban Kodály müvészete, amikor belemarkol a magyar multba, még egészen sajátos tör ténelmi hivatást is teljesit. A magyar zene e világhirü buvára régi papirfoszlányokon s emellett a vidéki népzenében egy magasabbrendü kulturát sejtető müzene nyomaira bukkant, amely csodálatos szépségü dallamaival hü kifejezője volt fajunk akkori belső életének. Kodály muzsikája tehát nemcsak a modern szerzemények egyik legegyénibb és legeredetibb megnyilatkozása, hanem egyszersmind régmult idők kulturális maradványainak megmentése. Kanadai magyar szempontból pedig elsőrangu fontosságu annak tudata, hogy a "Psalmus Hungaricus" még eddig mindenütt ahol előadták, becsületet szerzett a magyar névnek.

Noha ugy Keletkanadában, mint az Egyesült Államokban is mert torontói "Mendelsohn Choir", valamint magyar dalokat már mult decemberben több keleti nagvvárosban előadó szintén ontariói "Peterboro Choir" vezetői is komoly igéretet tettek arra, hogy a "Psalmus Hungaricus"-t bemutatják Keletkanadában, eddig csupán a winnipegi filharmonikus zenekar és a szimfónikus énekkar lelkes karnagyával, Peter Temple-el sikerült biztos megállapodásra jutnunk aziránt, hogy Kodály Zoltán, az 53-ik életévét taposó nagy magyar lángész szerzeményét jövő ősszel előadják. Mindenesetre már azt is örömmel könyvelhetjük el, hogy a magyar főváros egyesitésének 50-dik évfordulóján, 1923 november 19-én bemutatott "Psalmus Hungaricus" nyolc esztendő alatt bejárta a világot és kizárólag zenei értékére támaszkodva Kanadát is meg fogja hóditani a — magyarnak!

„A magyar nép nem akarta a háborut"

CZERNIN VOLT KÜLÜGYMINISZTER MAGA TANUSKODIK ÁRTATLANSÁGUNKRÓL — AKKOR SEM MARADTAK VOLNA SEMLEGESEK AZ OLÁHOK, HA ERDÉLYT MEGKAPTÁK VOLNA

A félreértések és nagyhatalmi féltékenykedés lázas feltorlódása nyomán kipattanó világháboru kulisszatitkaira érdekes fényt vet Czernin Ottokár volt osztrák-magyar külügyminiszternek a "Budapesti Hirlap" egyik legutóbbi számában megjelent szenzációs cikke.

Ezekben a hazugságokkal ter helt években szokássá vált, hogy a békeszerződések védelmének szolgálatában a háborus bünösséget a legyőzöttekre háritsák — irja Czernin. — A versaillesi, st. germaini és trianoni rablóbékéket azzal magyarázzák és mentegetik, hogy bün tetésképpen bizonyos mértékben "biról itéletek bünösökkel szemben."

Ebből erednek a folyton visszatérő hazugságok hogy Berch told rárontott "a szegény kis Szerbiára, amely nem akart semmi mást, minthogy jó szomszédja legyen a monarchiának" pedig teljesen bebizonyosodott, hogy a nagyszerb propaganda semmitől sem riadt vissza —ebből született ennek a hazugságnak az a testvére is, hogy "Németország akarta a háborut" holott ezerszer bebizonyitották, hogy Németországot vezetői hibáinak következtében vakon és süketen "belelökték" a háboruba, hogy Lloyd George szavát ismételjem. Most ehhez a két hazugsághoz csatlakozik a harmadik, a legostobább és a leglehetetlenebb.

"Magyarország háborut akart Románia ellen."

Az általam ismert népek között a magyarban él a legerősebb nemzeti érzés. Ez a nagy tulajdonság, amely lehetővé tette, hogy a magyar nép az elvesztett háboru borzalmas sorscsapásai után is emelt fővel és töretlen bátorsággal tovább küzdjön jobb jövőért, a háboru előtt is okozott nehéz órákat nekünk osztrákoknak és mi öregek még valamennyien emlékezünk azokra a harcokra, amelyeket Magyarország viselt "Bécs ellen" nagyobb önállóságáért és függetlenségéért. Korlátlan urak akartak lenni a maguk házában Már ez az általánosan ismert magyar vonás is mutatja, hogy a vezető magyar államférfiak— így mindenekelőtt a felejthetetlen Tisza István — mindig elitélték a területnagyobbitást, mert ez természetszerüen gyöngitette volna a magyar államban a magyar elemek befolyását.

"Akkor sem fogadom el Romániát, ha ajándékba adják"— mondotta nekem egyszer Tisza aki csak ugy, mint a magyar nép tulnyomó többsége, az irányü következetességével szembefordult minden hóditó törekvéssel. Ha azonban a magyarok nem akartak több rumánt állami kötelékükben, ha nem vágyakoztak rumán terület után, mint a franciák Elszász-Lotaringia után, a szerbek Bosznia és az olaszok a Trentino után— akkor miért akartak volna a magyarok Románia ellen törni

— Hát jó — felelik erre a magyarok háborus bünösségének képviselői — a magyarok talán nem is akartak háborut Románia ellen, de mégis kevés áldozattal elkerülhették volna és éppen ezt az áldozatot nem akarták meghozni.

Ez olyan érv, amelyet olykor Németországban is hall az ember. Ebben a kérdésben mindenekelőtt meg kell állapitani, hogy sohasem volt szó, "kis áldozatról". Bratianu akkori rumán miniszterelnök, az oláhok semlessége ellenértékéül, a háboru kezdete óta Bukovinát és Erdélyt követelte, kevesebbel soha nem is elégedett volna meg Erre én tanu vagyok, minthogy akkor a monarchia követe voltam Bukarestben és számtalan beszélgetésem volt ebben a kérdésben Bratianuval.

De mindenen tul e két terület elcsatolása sem segitett volna semmit. A rumánok birtokba vették volna és tovább várakoztak volna, állandó elhatározással arra, hogy az első alkalommal a magyarokra rontsanak. Ez az álláspont nem nagyon emelkedett az erkölcs szempontjából, azonban logikailag meglehet érteni — és vajjon mióta diktál az erkölcs a politikában? Romániában a háboru alatt mindenesetre nem az erkölcs volt a döntő, mozgató elem.

Igaz, hogy 1913-ban más volt a helyzet. Akkor tette nekem Nikoláj Filipescu rumán hadügyminiszter — később a mi legnagyobb ellenségünk — azt a javaslatot, hogy a monarchia Erdélyt adja át Romániának és az igy megnövelt Románia olyan viszonyba lép a monarchiával, mint amilyenben Bajorország van a német birodalommal Ferenc Ferdinánd trónörökös azt mondotta erre az inditványra, hogy feltétlenül figyelemreméltó, Tisza határozottan ellene volt, Bécs pedig elutasitotta.

Végül azt is szemére vetik a magyaroknak, hogy a Romániával való háborut nemzetiségi politikájukkal elkerülhetetlenné tették. Olyan ember is — mint e sorok irója — aki nagyon távol áll attól, hogy a háboru előtti magyarositó politikát helyesnek találja, megállapithatja ennek az érvnek igaztalan voltát. Hogy ugyanis a rumánok sem Bukovinában, sem pedig Beszarábiában nem éltek elnyomásban, azt nemcsak a rumán politikusok állapitották meg, azonban ugyanők éppen olyan viharosan követelték ezt a két területet, mint Erdélyt és éppen ők maguk nem tartották meg azokat az elveket, amelyet magukkal szemben követeltek s a magyar kisebbségre sokkal keményebb sorsot mértek, mint amilyenben a rumánoknak Magyarországon valaha is részük volt.

A háboru által "megoldott kisebbségi kérdés" egyikében sem következett be javulás. Részben más népcsoportok szenvednek most, de a szenvedés semmiesetre sem kisebb. Az erdélyi magyarok és németek szerencsések volnának, ha ugy bánnának velük, mint annakidején a rumánokkal bánt a magyar uralom.

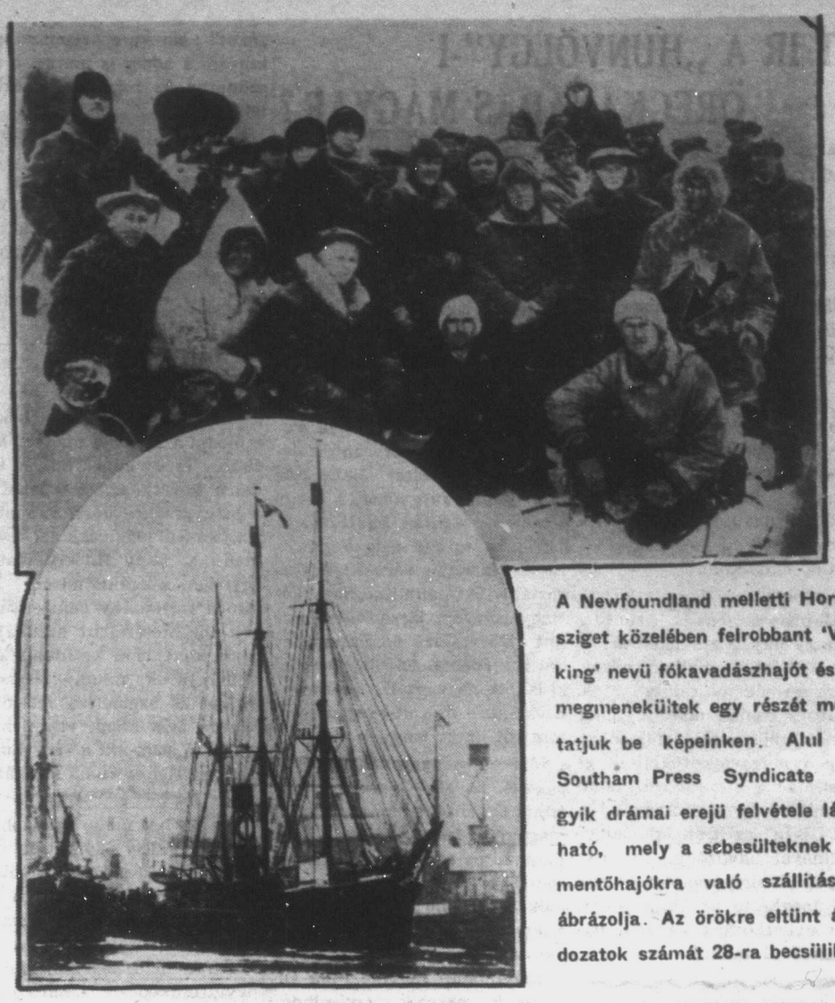

A Newfoundland melletti Horse sziget közelében felrobbant 'Viking' nevü fókavadászhajót és a megmenekültek egy részét mutatjuk be képeinken. Alul a Southam Press Syndicate egyik drámai erejü felvétele látható, mely a sebesülteknek a mentőhajókra való szállitását ábrázolja. Az örökre eltünt áldozatok számát 28-ra becsülik.

A szovjet paradicsoma

A moszkvai propaganda szerint a szovjet beteljesülése annak a paradicsomi állapotnak, amely minden marxista törekvésnek végső célja. Bárha a kapitalista országokban is rengeteg a nyomor, baj, nélkülözés, nem lesz tehát érdektelen betekintenünk a szovjet-orosz életbe, hátha el tudjuk lesni a "jólét" titkát.

Nos hát lássuk, milyen az a paradicsom, amelyet a kommunista sejtek ügynökei kivánatosnak tüntetnek fel más államok munkásai előtt.

A moszkvai "Pravda" hivatalos statisztikát közöl, amelyből kiderül, hogy a fő orosz ipari kerületekben a munkásifjuságnak csak átlag ötven százaléka alszik saját ágyában. Az ifjumunkásoknak nem kevesebb mint 32%-a bőröndökön és 15%-a összeállitott székeken a többi 3 százalék egyéb "pótágyakon" alszik. A fiatalkoru orosz munkásoknak csak 25%-a használ ágynemüt. A statisztikai adatgyüjtés kideritette továbbá, hogy száz fiatalkoru közül csak 42 mosdik naponta s ezek javarésze is szappan nélkül. A fogtisztitás csaknem teljesen ismeretlen náluk.

A munkáskörökből való fiatal lányok ép igy irtóznak a viztől. Annál több pudert és festéket használnak. Valamelyik munkásnő ezt a választ adta az összeiróiv kérésére: "Mert könnyebb bepuderozni magát az embernek, mint mosakodni." A gyermekek 89%-a iszik alkoholt. Igy azután nem csodálatos, hogy Szovjetoroszországban évenként átlag egymilliárd dollárt adnak ki vodkára. Ezek a szovjet hivatalos adata. Csak nem teljesen érthetetlen, hogy miért hirdetik a szappan nélküli paradicsomot a bologság beteljesülésének marxismus jelesei.

KISFIU SZÜLETETT A VILLAMOSON

Alig egy hete, hogy Manitoba északi vidékei fölött egy százmérföldes sebességgel száguldó repülőgépen látta meg a napvilágot egy kis indiáncsemete, ha szonlóképen regényes körülmények között jött a világra egy kisfiu a winnipegi — villamoson. A Misericordia kórház felé közlekedő Corydon villamoson történt a szokatlan esemény és mire a kórház bejáratánál megállitotta a kocsit a vezető, ugy az anya, mint gyermeke a legjobb egészségben hagyták el a villamost, hogy az orvossal megvizsgáltassák magukat.

FELKÉRJÜK LAPUNK MUNKATÁRSAIT, HOGY CSAK A PAPIR EGYIK OLDALÁRA, LEHETŐLEG RITKASOROS GÉPIRÁSSAL IRJÁK CIKKEIKET

Keletkanadában a legjobb, legbiztosabb és leggyorsabb pénzküldési iroda.

Pénzküldésekért teljes felelősséget vállalok.

HÁZAK, FARMOK STB., ADAS-VETELET INTÉZTESSE VELEM

Bármilyen ügyes-bajos dolgában forduljon hozzám:

LOUIS SZABO

BOX 244 14 Crowland Str. Welland, Ont.

A „CANADIAN NATIONAL RAILWAY EXPRESS" magyar megbizottja.

PÉNZ

KÜLDÉS A VILÁG BÁRMELY RÉSZÉBE POSTÁN VAGY SÜRGÖNYILEG — HAJÓJEGYEK ELADÁSA AZ ÖSSZES VONALAKRA EREDETI ÁRAKON

4% KAMATOT FIZETÜNK BETÉTEKRE NEGYEDÉVI ELSZÁMOLÁSSAL

THE HARBOR STATE BANK

Alapitotta: EMIL KISS,

4th Ave. 9th St., NEWYORK

GRAMOFONOK, HANGSZEREK, ÓRÁK, ÉKSZEREK, SZOLINGENI BOROTVÁK

KÉRJEN NAGY ÁRJEGYZÉKET OLD COUNTRY

„DIANA" Sósborszesz s óhazai „Rózsa" Paprika

MAGYAR COLUMBIA LEMEZEK

VEZÉRKÉPVISELETE

LEMEZEK DARABJA 60 cent. KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET.

PÉNZKÜLDÉS! Távirati dij csak 50c.

Hajójegyeket részletfizetésre adunk!

Telepités, Föld Eladás!

"ADRIA"

KERESKEDELMI, UTAZÁSI ÉS TELEPITÉSI TÁRSASÁG

645 Main Street I. emelet. WINNIPEG, Man.

MIÉRT SZENVED??

Amikor természetes uton könnyen gyógykezelheti baját a legjobb gyógynövények használata által. — Gyomor, szív, tüdő, vese, hólyag, ideg, rheuma, gyengeség női betegségek férfi bajok vagy bármilyen betegségben szenved, irjon azonnal ingyenes felvilágositási könyvért.

HERBARIA TEA

645 Main Street Room 108. WINNIPEG, Man.

MIT IR A „HUNVÖLGY"-I ÖREGKANADÁS MAGYAR?

KOVÁCS JÓZSEF ÉVTIZEDEK ÓTA ELSZAKADT A MAGYAR VILÁGTÓL ÉS LAPUNK UTJÁN AKAR BELEKAPCSOLÓDNI A KANADAI MAGYAR VÉRKERINGÉSBE

Részletesen beszámoltunk az egyik legrégibb kanadai magyar, a manitobai Neepawa város, illetőleg Franklin postahivatal körzetébe tartozó 74 esztendős Kovács József aranymenyegzőjéről. Egyuttal megemlékeztünk arról is, hogy a Neepawától északra ezelőtt 46 esztendővel megtelepedett magyar és derék honfitársai oly nagy szorgalommal indultak neki a gazdálkodásnak, ugyannyira, hogy az egész környék megbecsülését kivivták maguknak.

Az időközben bekövetkezett sajnálatos események azonban valahogy ugy hozták magukkal hogy a "Hunn's Valley" néven ismert termékeny vidéken csak a Kovács család maradt meg magnak, mig a többi farmokat főképen lengyelek foglalták el s ma már a hunnok völgyéből "Polonia" lett. A "Kanadai Magyar Ujság" az aranylakodalom alkalmával üdvözölte az ősz magyar pionir-házaspárt és egy uttal megkérte az ünnepeltet, hogy nyilatkozzék kanadai pályafutásáról lapunk számára.

A válaszul kapott levél szövege a következő:

... Nagyon szépen köszönjük feleségemmel együtt, hogy aranylakodalmunkra minden jót egészséget és megelégedést kivánó üdvözlettel tisztelt meg a "Kanadai Magyar Ujság". Kérésükhöz hiven itt irom le életem történetét: debreceni születésü ref. pékmester voltam Kassán, Abauj megyében s ott is nősültem. Azután kijöttünk Amerikába és egy évig Pennsylvania Hazleton városában dolgoztam. Ott hallottuk, hogy két magyarországi ügynök, név szerint Dőry Géza és Eszterházy Pál Kanadában telepit. Dőryvel ki is jöttünk vagy tizenhárman. Ezek közül öt volt magyar, három tót és öt lengyel.

Minket magyarokat ide telepitettek le, ahol mostanig hála Istennek én magam élek mint magyar a feleségemmel, négy fiammal és egy lányommal. Három fiam Saskatchewanban gazdálkodik. A mi postahivatalunk akkoriban "Hunn's Valley" néven volt irva, most azonban igazságtalanul Polonia Post Office-nak nevezik, mivelhogy most a lengyelek és oroszok több ben vannak, mint én egyetlen magyar.

Az utánunk következő magyarokat már Saskatchewan tartomány mai napig is Esterhazy néven ismert vidékére vitték a telepitők. Bizony nagyon szomoruságon mentünk keresztül akkoriban, amit itt le nem lehet irni. Ha ugy négyszemközt elbeszélgethetnénk, ugy többet szolgálhatnék ... Kérem szives kedjék a "Kanadai Magyar Ujságot" cimemre rendszeresen küldeni s addig is maradok köszönettel és hazafiui üdvözlettel

Kovács József.

•

Amikor végigfutottuk az öregbetüs, de hibátlan magyarsággal és gondos, iskolázottságot eláruló kézirással papirra vetett sorokat, önkénytelenül is az jutott eszünkbe, hogy hány száz és ezer magyar van még mindig Kanadában, aki a nagy távolságok és a mostoha körülmények miatt még ma sem tud legalább a sajtó révén bekapcsolódni a kanadai magyar közéletbe. Hogy ennek milyen szomoru következményei lehetnek a magyarságra nézve, annak bizonyitásául elég csak azt felemlitenünk, hogy Robert Watson egyetemi magántanárnak Manitoba tartomány nemzetiségeinek történetéről irt munkájába csak azért nem kerülhettek be a magyarok, miután többszöri hirlapi és személyes felszólitásunkra sem akadt egyetlen jelentkező sem, aki a tárgyhoz adatokat tudott volna szolgáltatni.

Ha ez igy megy tovább, a Hunn's Valley kipusztult magyarságának példája is világosan mutatja, hogy milyen sors vár a kanadai magyarságra: ha csak nem veszi komolyan hivatását és nem használja fel az együttmüködésre kinálkozó alkalmakat. A Hunnok völgyében alapitott magyar telep első és utolsó magyarjának, Kovács Józsefnek sem akadtunk volna talán soha nyomára, ha lapunk egyik jóakarója fel nem hivja az egyik napilapban egy "Joseph Smith" nevü pionir aranylakodalmáról megjelent cikkre a figyelmünket. Szomoru még elgondolni is, hogy egy-két évtized leforgása alatt már csak mint Smith-ek, Jones-ok és ki tudja mik nem lesznek a kanadai magyarokból, hogy utódaikat azután végleg elnyelje az enyészet. Tegye meg mindenegyes honfitársunk a kötelességét és mentsen meg legalább egy elveszett magyar lelket fajunk számára!

ANGOLUL BESZÉLNI IRNI ÉS OLVASNI

Könnyen megtanulhat minden magyar a hires két dolláros „Angol-Magyar Tanitó" 50 leckéjéből. Az ára most csak egy dollár, melyet a megrendeléssel együtt kell beküldeni.

IZIDOR BRAUN
okl. tanitó és ny. jegyző
10210 Adams Ave.
Cleveland, O. U. S. A.

Ha családját óhajtja kihozatni, már most kell folyamodnia az engedélyért, hogy a tavasszal indulhassanak.

Miért nem ir, vagy keresi fel irodánkat, ahol kérvényét elkészitjük s az engedélyt Ottawából leggyorsabban beszerezzük, bárhol lakik is Ön.

Pénzküldésünk pontos és megbizható. Miért nem tesz próbát nálunk? Farmok eladása, — Torontóban házhelyek és házak eladása. Közjegyzői és jogi ügyek olcsó és szakszerü elkészitése.

Dr. JÁNOSSY & COMPANY
543 Queen St. West
TORONTO, ONT.

TITKOS SZENVEDÉLYT

testben, lélekben összeomlott összetört terhes öreg kor váltja fel. Mig a test életerős fiatal senki sem gondol arra, hogy az elpazarolt energia a titkos rendellenes szenvedélyek idő előtt felőrlik rombadöntik a legerősebb szervezetet is.

Sok okosan élt ötven éves ember fiatalabb, több örröm és boldog előtt álló mint sok ereje teljében levő huszonöt éves, ki lázas titkos szenvedélyel teli életet él.

Titkos szenvedélyben vergődő a vagy már letört idegrendszert, idő előtt megvénül testet táplálni kell olyan anyagokkal, melyek az idegrendszert felfrissitik s az izmokat megedzik a csontokat megerősitik, a fáradt gyenge erőtlen testbe uj erőt visznek s ellenállóvá teszik szervezetét a titkos szenvedélyek folytatására

Ezeket az anyagokat a VIRÓ tabletták tartalmazzák, használatuk már évek óta elhanyagolt esetekben is kiváló eredményt hoztak, tehát kipróbált szer nemcsak próbálgatás és kisérletezés. Egy üveg ára $3.50, három üveg a teljes készlet egyszerre megrendelve $10.00. Utasitást, felvilágositást a szerrel együtt kap. Csak e cimen rendelheti meg: Vörös Kereszt Patika 8901 Buckeye Road, Cleveland Ohio (Hirdetés)

WEYBURN, Sask.

Preiner Antal, Veszprém megye Romand községből 1928 évben kivándorolt honfitársunk e hó 3.-án szolgálati helyén hirtelen rosszul lett, miért is azonnal beszállitották a kórházba. Az orvosi vizsgálat sulyos vakbél gyulladást állapitott meg és azonnal mütétet hajtottak végre rajta. Az operáció teljesen jól sikerült és honfitársunk állapota javulóban van.

•

Vidékünkön az időjárás annyira kitünő meleg, hogy a farmerek lassacskán hozzákezdenek a munkák végzéséhez.

Megindult a munkát kereső emberek kihelyezése, illetve munkavállalása is, de sajnos arról kell beszámolnom, hogy a munkaadó farmerek egyenlőre havi 25 dollárnál nem nagyon fizetnek többet .

Szabó Pál.

STOCKHOLM, SASK

Az elmult nagyhét folyamán a halál két érdemes idős telepest szólitott el az élők sorából, ugymint Balogh Mihályt és Béres Jánosnét. Mindkét temetés nagy részvét mellett folyt le.

Balogh Mihály, ki a Szabolcs megyei Tornyospálca községből 45 évvel ezelőtt vándorolt Kanadába. Hosszas szenvedés után, április 1-én hunyt el 67 éves korában. Halálát özvegye és Atwater, valamint Plunkett vidékén lakó gyermekei és rokonsága gyászolják.

Április 3.-án, nagypénteken rövid szenvedés után, 71 éves korában költözött el Béres Jánosné, született Schaufert Viktória, kit következő napon helyeztek örök nyugalomra. Az elhunyt maga után hagyta gyászoló hitvesét és gyermekeit. Forgó Mihály és Antal, továbbá Herperger Elemérné és Kászonyi Péterné, British Columbia Abbotsford környékének lakói édesanyjukat vesztették benne. Az utóbbiak bár a nagy távolság miatt személyesen nem jelenhettek meg a temetésen, táviratilag intézkedtek, hogy az elhunytért engesztelő szentmise tartassék.

•

Lapzártakor értesülünk, hogy Pilcsák György a stockholmi öregkanadások egyik legérdemesebb alakja április 9.-én csütörtökön reggel rövid szenvedés s a szentségek ismételt és áitatos felvétele után visszaadta nemes lelkét Teremtőjének életének 68. évében.

Pilcsák György Szabolcs megyéből vándorolt Kanadába s a telep alapitóinak egyike, ki szorgalmával és becsületességével szép előhaladást tett. A "Kanadai Magyar Ujság" 1928 évi stockholmi jubileumi számában részletesen leirta a küzdelmes élet után nyugalomba vonult öregkanadás erdei magányát. Ugyancsak ő volt az, kinek nevét az alapitók képviseletében a jubileumi zászlón megörökitették.

A Szent Erzsébet hitközség egyik legbuzgóbb és leghüségesebb tagját vesztette el a templomtól való távolság és gyenge egészsége dacára soha istentiszteletet nem mulasztott el. Pilcsák György minden tekintetben a buzgó és öntudatos vallásos férfiu mintaképe volt, kit meggyőződésétől eltántoritani nem lehetett. A templom ékességét különösen szivén viselte és több adomány hirdeti nagylelküségét. Hasonlóképen állhatatosan pártolta a kinai magyar missziót is.

Temetése mult szombaton délelőtt ünnepélyes gyászistentisztelet keretében ment végbe. A Szent Név Társulat, melynek életében tagja volt, jelvényekkel feldiszitve, testületileg jelent meg a temetésen és a koporsónál diszőrséget állott.

Az Urban élt és az Urban halt meg. Áldás emlékére.

WINNIPEG, Man.

A református egyház a saját nőegyletével kapcsolatban április 18.-án este 8 órakor tánccal egybekötött mükedvelő előadást rendez a templom javára. Három egyfelvonásos kacagtató szám: a "Tóth Lidi" a "Varázs" és egy marionettjáték fogja szórakoztatni a közönséget.

•

A winnipegi ref. egyházközség jubileumi ünnepségeinek rendezésével kapcsolatban egyházi énekkar szervezését hozta javaslatba a presbiterium Ezuton hivjuk fel tehát Winnipeg ref. magyarságát, hogy akik önmagukban kitartást, ambiciót és tehetséget éreznek, igyekezzenek részt venni az énekkarban. Jelentkezni lehet a vasárnapi istentiszteletek alkalmával, vagy a lelkésznél (589 Spence St Phone 87 106.)

ZÁTONYRA FUTOTT EGY ÓRIÁSHAJÓ

Alig mult egy hete, hogy beszámoltunk az egyik kanadai óceánjáró zátonyrafutásáról, mikor máris egy másik hajózási balesetről számolnak be az angol lapok. Ezuttal a Cunard "Berengaria" nevü 52,000 tonnás óriásgőzöse futott zátonyra Southampton közelében. Az utasokat sértetlenül szállitották partra, az azelőtt "Imperator" néven ismert német gyártásu óceángőzöst azonban csak nagy erőfeszités árán tudták kiszabaditani szorongatott helyzetéből az elősiető vontatóhajók, melyek először alig találták meg a nagy tengeri épitményt a szinte vágható ködben.

HALADÉKOT KAPNAK AZ ADÓSOK

Manitoba tartomány képviselőháza április 8-án nagyjelentőségü törvény javaslatot szavazott meg, melyet a rákövetkező napon jóvá is hagyott McGregor kormányzó. Az uj törvény lényege az, hogy ugy a vidéki, valamint a városi lakosságnak nem kell ezután félnie, hogy lefoglalják ingóságait, mert nem tud eleget tenni fizetési kötelezettségeinek. Eszerint egy később meghatározott időpontig haladékot kaphatnak az adósok, ha ezt irásban kérik az erre kirendelt biztostól. A rengeteg szegény embert érintő és már régóta nélkülözött törvény fontosabb pontjai a következők:

"Az adós, annak meghatalmazottja vagy hitelezője által irásban a "Debt Adjustment Commissioner"-hez, azaz az adósságokat szabályozó biztoshoz benyujtott kérvények alapján a biztosnak jogában áll az adós és a hitelező meghallgatása után mindkét félnek megfelelő feltételekben megállapodni az adósság törlesztésére vonatkozólag, anélkül, hogy ebből jogi eljárás származhatnék. E célból a biztosnak jogában áll meggyőződni a hitelezőnek az adóssal szemben támasztott igényeiről, nemkülönben az adós fizetési képességéről és ehhez mérten akár a tartozás teljes összegének, akár csak egy részének kiegyenlitésére adhat utasitást.

"A fentiek értelmében az adós és a hitelező által kötött és a biztos vagy annak megbizottja által elismert megegyezés — mely lehet akár irásbeli, akár szóbeli avagy lehet a biztosnak irt kérvény egy része — a törvény előtt is teljes érvénnyel bir és módosithatja vagy akár érvénytelenitheti bármily előbbi adóslevél, szerződés, megegyezés intézkedéseit, amely bármely érdekelt fél jogait érintette.

"Az adós kérvényének kézhezvétekor a biztosnak jogában áll — amennyiben ugy találja, hogy az adósnak éppenugy mint a hitelezőnek javára válik — kiállitani egy tanusitványt és ebben az esetben annak egy példányát a felsőbirósághoz, kerületi törvényszékhez, seriffhez és a telekkönyvi hivatalhoz, nemkülönben az érdekelt hitelezőkhöz juttatja el. Ezenkivül a "The Manitoba Gazette" hasábjain közli, hogy a törvény felhatalmazása alapján kiállitott tanusitványt az illető kérvényező adós részére kiállitotta.

"Miután a tanusitványt megkapták a fenti hatóságok és a hitelezők, a "Bankruptcy Act"-ban foglaltak méltánylásával az adós nem perelhető, sem számla, sem pedig pénzbeli tartozás rajta be nem hajtható, továbbá nem árverezhető vagy foglalható le bármely adóslevél vagy adásvételi megegyezés által kikötött ingó vagy ingatlan vagyona, vagy a termés rá eső része sem biróságilag, sem pedig más módon.

Jövő heti számunkban folytatjuk!

ARATÁSIG KÖLCSÖNÖZNEK A BANKOK

A mult hét végén Bennett miniszterelnök felkérésére Ottawában tanácskozásra gyültek össze a kanadai pénzintézetek vezetői, hogy beszámoljanak arról a gazdaságpolitikáról, melyet jelenleg a gyakorlatba átvittek. A bankok ugyanis saját érdekükben sokkal óvatosabbak a kölcsönök folyósitásánál, mint annakelőtte és igy több oldalról szigoru birálatban volt részük. Még Weir birodalmi földmüvelésügyi miniszter is azzal vádolta meg a bankokat, hogy elzárják a farmerek elől a boldoguláshoz nélkülözhetetlen pénzügyi támogatást.

Hosszas tárgyalások után a pénzintézetek vezetői is engedtek álláspontjukból, viszont azt kikötötték, hogy ezentul is csak olyanoknak adnak kölcsönt, ahol a befektetést, illetőleg a kölcsönadott összeg visszatéritését biztositva látják. Az ottawai konferencia legfontosabb eredménye az, hogy a bankárok személyesen megigérték a birodalom fővárosában tartózkodó manitobai, saskatchewani és albertai miniszterelnököknek, hogy a termés betakaritásáig hitelezni fognak a gabonatermelőknek, hogy ezáltal is igyekezzenek keresztülhuzni őket a nehéz időkön.

Még egy millió bushel buzát vesznek — rágógumiért

Még december elején megemlitette a "Kanadai Magyar Ujság" Wrigley amerikai rágógumigyáros azon elhatározását, hogy a nyugatkanadai farmerek helyzetének javitása céljából a Manitoba, Saskatchewan és Alberta tartományokban eladott rágógumiból befolyt összeget gabonavásárlásra forditja és ezáltal is könnyit a farmerek helyzetén. A bevált tervezet alapján az elmult három hónap folyamán kereken egymillió bushel nyugatkanadai buzát vásárolt a Wrigley vállalat, ezáltal mindenesetre könnyitvén a gabonatorlódáson.

Május elsején azonban az eredeti terv szerint megszünt volna a december 12.-én hozott határozat érvénye és mindenki nagy érdeklődéssel figyelte, hogy vajjon továbbra is hajlandó-e a rágógumigyár érvényben tartani ezt a kisérletet. Végül is ugy határoztak, hogy a nyári hónapok folyamán is hasonló elv alapján szállitanak Nyugatkanadába rágógumit és mindeddig fenntartják a megállapodást amig egy második millió bushel buzát nem vásároltak ezen a szokatlan módon a farmerektől

HATALMAS ÁRADÁSOK KANADASZERTE

Ugy a keleti, mint a nyugati tartományok folyóiról legnagyobbrészben eltünt már a jég és csupán az északi vidékeken folytat még harcot a hideg időjárás a természet tavaszi élni akarásával. Mig azonban a veszedelmesnek látszó jégtorlódások sehol sem okoztak az idén nagyobb károkat, a jég eltüntével fellépő áradás annál nagyobb aggodalomra ad okott egész Kanadaszerte.

MEGNYILT A HAJÓZÁS A NAGY TAVAKON

A mult hét folyamán öt nagy gabonaszállitó hajó indult meg Ontarió Fort William kikötőjéből a Minnesota állambeli Duluth irányában. A télikikötőből egyszerre öt hajó vette utját a nagy amerikai gabonaraktárak felé, ahonnan buzát fognak szállitani a keleti piacokra.

Kanadába jön a japán császár öccse

Takamatsu herceg és felesége elfogadta a kanadai kormány meghivását és mint Kanada vendége tér vissza hazájába európai utjáról. A fiatal Takamatsu tulajdonképen a walesi herceg látogatását adta viszsza Angliában, nem mulasztotta azonban el az alkalmat, hogy Magyarországba is el ne látogasson, ahol nagy ünnepséggel fogadták a távoli magyarbarát nép képviselőjét.

Miután a japán császárnénak már negyedizben leánygyermeke született, a japáni törvények értelmében még mindig Takamatsu a trónörökös, aki április 10.-én érkezett Newyorkba. Miután Kanada tetemes értékü japáni árut vásárol évenként, a kanadai kormány arra szeretné rábirni a trónörököst, hogy igyekezzék piacot szereni Japánban a kanadai buzának és nyersanyagoknak.

AUSZTRÁLIAI BUZÁT VÁSÁROL KINA

Miután a kanadai buza árban nem állja a versenyt az ausztráliaival, Kina a mult hét folyamán ismét Ausztráliából szerezte be buzaszükségletét. Bár a kinai piacon nem valami élénk a gabonakereslet az óriási szegénység miatt, mindenesetre jellemző, hogy az ausztráliai szállitmány egy részét kifizették a kinaiak, viszont kanadai buzát csak azon feltétellel vásároltak volna, ha a szállitmány értékét előzőleg kölcsönként megkapják Kanadától. A gabonapiaci szakértők szerint az ausztráliai pénzegység értékesésének tulajdonitható be nagyrészt, hogy az ausztráliai buza tonnája három dollárral is olcsóbb, mint a kanadai.

Megszünteti a gyomor- s a bélgázt

A rossz érzés melyet a gyomor- és a belek duzzadtsága és a gázok felgyülemlése okoz gyorsan megszüntethető a Nuga-Tone használata által. Ez az orvosság megszünteti a székrekedtséget, megtisztitja a szervezetet a betegségeket előidéző mérgektől, enyhiti a vese- és hólyagbántalmakat és működésre serkenti és erősiti az életadó erőket.

Nuga-Tone kitünő szer az étvágyjavitására, az emésztési zavarok, az álmatlanság, a suly és erővesztés és a hasonló bajok ellen, melyeket a székrekedés folytán a szervezetben felgyülemlő mérgek okoznak. Ha ön nem olyan erős és élénk, mint amilyennek lennie kellene, önnek Nuga Tone-t kell használnia, hogy megjavitsa az egészségét. Nuga Tone mindenütt kapható ahol orvosságot árulnak s ha nem volna raktáron a kereskedőnél ahol ön vásárolni szokott kérje, hogy rendelje meg a részére a nagybani árusitótól.

Az egyetlen magyar gyógyszertár egész Keletkanadában

ahol magyarul beszélnek s óhazában képzett gyógyszerész ad tanácsot és csinálja meg az orvosságát

I. ROTHBART
gyógyszerész és vegyész
594. Dundas St. West. TORONTO, ONT.

DIJTALANUL ADUNK TANÁCSOT, HA FELKERES VAGY IR!
POSTAI RENDELESEKET PONTOSAN KIKÜLDJÜK!

KANADAI SZOLGÁLAT

HAMBURG és HALIFAX között

Rendes hajójáratok a Hamburg Amerika Vonal népszerü hajóin: ST. LOUIS, MILWAUKEE, CLEVELAND

Váltsa meg rokonai részére a jegyet előre, mert igy a beutazás sokkal gyorsabban történik.

GYORS-HAJÓJÁRAT
NEW YORK és HAMBURG között
Hajóindulás hetenkint

Pénzküldési rendszerünk GYORS, OLCSÓ és BIZTOS.
Forduljon felvilágositásért a helyi ügynökhöz vagy

MONTREAL TORONTO REGINA EDMONTON VANCOUVER

HAMBURG-AMERICAN LINE
274 MAIN STREET, WINNIPEG, MAN.

AZ ERŐ TORNYA

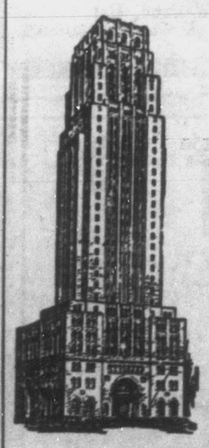

A mellékelten bemutatott kép a Canadian Bank of Commerce torontói fiókintézetének épületét ábrázolja, mely a legmagasabb felhőkarcoló egész Kanadában s valóban illik rá az az elnevezés: "Az erő tornya."

Pénzintézetünknek közel 300 fiókja van a birodalom területén és közvetlen összeköttetést tart fenn a világ összes nagy bankjaival.

A Canadian Bank of Commerce alaptőkéje eléri a $800,000,000-t, tehát a legteljesebb mértékben biztositja a betevők vagyonát.

Már $1.00 azaz egy dollár is elegendő ahhoz, hogy takarékbetétet nyisson a legközelebbi fiókunknál. A kapott takarékkönyvecskéből azután pontosan megállapithatja, hogy mennyi pénzt helyezett el mindenegyes esetben és mennyi a kamatos kamatokkal felnövekedett vagyona.

Nyisson takarékbetét-számlát a legközelebbi fizetési napon!

THE CANADIAN BANK OF COMMERCE

Befizetett alaptőke: 30,000,000 Tartalékalapok: 30,000 000

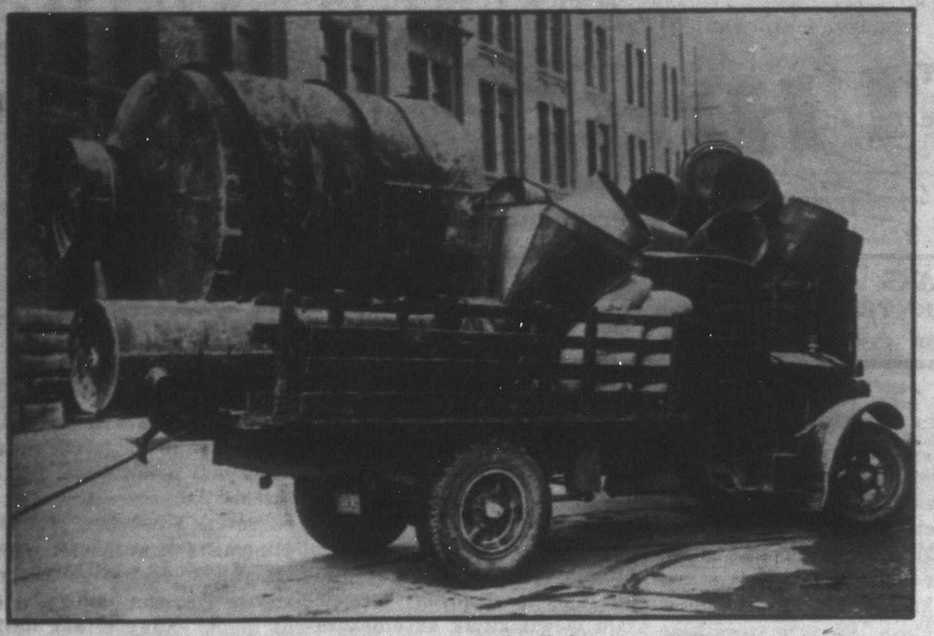

Mint mult számunkban már jelentettük, a winnipegi fináncok egy titkos szeszfőzőre bukkantak. A jó fogással állitólag Kanada egyik legnagyobb "bootlegging" üzemét szerelték le s amint fenti képünk is mutatja, tényleg hatalmas szeszgyárról lehetett szó, melyet a hatóságok emberei leszereltek. A Winnipeg Tribune szivességéből.

ANGOL-NÉMET MEGEGYEZÉS KÉSZÜL?

MacDonald angol munkáspárti miniszterelnök és Henderson külügyminiszter hivatalos meghivást intéztek Brüning német kancellárhoz, melyben őt, valamint Curtius külügyminisztert "barátságos eszmecserére" invitálja meg Londonba. Ugyanakkor meghivták Briand francia külügyminisztert is, aki azonban előreláthatólag nem fog megjelenni az angol fővárosban. A Németország és Ausztria között létesülő vámegyezségtől megszeppent győztes hatalmak állitólag tisztázni szeretnék az ebből kifolyólag átalakult európai politikai helyzetet. A francia sajtó ugyan mindenképen helyteleniti az angol-német barátkozást és gyanusnak tartja, hogy a németek éppen május elején, tehát a népszövetségi tanácskozásokat megelőzően mennek Londonba.

Attól is félnek a franciák, hogy az angol meghivás mintegy biztatólag fog hatni mindazon nemzetekre, melyek a békerevizió mellett foglaltak állást, illetőleg nem hajlandók belenyugodni az ugynevezett béke szerződések igazságtalan kikötéseibe. A franciák nem titkolják, hogy amennyiben Anglia elismerné a német-osztrák gazdasági szövetkezést, ugy Franciaország és a vele szövetséges kisantant ellen-szövetséget alakit és minden lehetőt elkövet a békeszerződésekben biztositott "jogainak" megvédésére.

GAZDAG RÁDIUMTELEPRE BUKKANTAK ÉSZAKON

Alberta tartománytól északra a Northwest Territories kietlen vidékéről ismét szenzánciós hireket hoz a rádió. Az Edmontontól északra több mint ezer mérföldre elterülő Great Bear Lake vidékén gazdag rádiumleletet fedeztek fel az évek óta dolgozó kincskeresők. Az uranium és rádium fémekkel teleszőtt sziklarétegből máris küldtek mintákat az ottawai bányászati intézetbe és az ott végzett kisérletek alapján fogja majd elhatározni a kormány, hogy mennyit hajlandó költeni a nemesfémek kitermelésére.

Tekintettel arra, hogy a radium a legdrágább elem a világon és a szinte járványszerüen terjedő rákbetegség elleni küzdelemben nélkülözhetetlen, az északnyugati területek rádiumleletének óriási fontosságot kell tulajdonitanunk az egész birodalom szempontjából. Jelenleg a belga gyarmatok látják el nagyrészt az orvosi tudomány rádiumszükségletét, az uj bányák üzembehelyezése esetén azonban Kanada egészen függetlenitheti magát a behozataltól. Állitólag oly sürü a rádiumér a sziklában, hogy a kiolvasztandó érc repülőgépen való szállitása is kifizetődnék, különösen arra való tekintettel, hogy a vasut ma még csak Waterway-ig közlekedik, amely még 750 mérföldre van a lelettől.

PÉNZ KÜLDÉS

75c. rádió- és kábeldij pénzküldéseknél az óhaza bármely részébe. Négy nap alatt a cimzettnek állami bank jótállása mellett kifizetve

4% kamatot fizetünk betétekre negyedévi elszámolással.

Bővebb felvilágositásért irjon magyarul a legnagyobb chicagoi magyar bankhoz.

KAUFMAN STATE BANK

124—26 N. La Salle St. CHICAGO, ILL.

A FÉRJE GYILKOSÁHOZ MENT FELESÉGÜL

Az egész világot bejárta az a regénybeillő hir, hogy egy hősi halált halt angol repülő felesége férjhezment ahhoz a német pilótához, aki férjének gépét harcképtelenné téve a magasban, közvetve annak halálát okozta. A véletlen körülmények valahogyan ugy hozták magukkal hogy Duff angol pilóta özvegye ugyanazon a vidéken keresett feledést a fegyverszünet után, ahol egy Kohenloche nevü német sebesült repülőtiszt lábbadozott és itt ismerkedtek meg egymással, hogy az asszony tizenkét évi gyásza után egybekeljenek.

LEÉGETT AZ OTTAWAI VÁROSHÁZA

A mult héten porráégett az ottawai városháza kétszázezer dolláros épülete. A tüzvész alkalmával hét tüzoltó majdnem életét vesztette. A kötelességüket teljesitő emberekre rászakadt a mennyezet a lángokban álló emeleti helységekben elhelyezett iróasztalokkal együtt. Teljes egy és félórát küzködtek az előhivott mentőcsapatok, amig sulyos égési sebekkel bár, de kiszabaditották a szorongatott helyzetbe került tüzoltókat az égő pokolból.

AKASZTÓFA ELŐTT BETEGSÉG VÉGZETT A GYILKOSSAL

Egy Ethier nevü francia, aki a mult évben három lövéssel leteritette, majd pedig lakásán elrejtette vetélytársát — megmenekült az akasztófától. Bár hónapokkal ezelőtt öngyilkosságot követett el, sikerült kigyógyitani és a biróság a közelmultban kötél általi halálra itélte. A gyilkos Ethier azonban megelőzte a földi igazságszolgáltatást, amikor szivszélhüdésben kiszenvedett.

1,300 KANADAI ANYA MARTIRHALÁLA

A kanadai orvosok szövetsége most adta ki a birodalom egészségügyi helyzetéről jelentését, melyben megállapitja, hogy évenként kereken ezerháromszáz kanadai anya pusztul el gyermekágyban. Ez az óriási szám nagyrészt annak tudható be, hogy a gyermekáldás előtti hónapokban az anyák nem veszik igénybe szakértő orvosok tanácsát és igy végeredményben a megfelelő ápolás hijján esnek áldozatul a természet rendeltetésének.

A JUNIUS ELSEJEI NÉPSZÁMLÁLÁSKOR MINDEN HONFITÁRSUNK VALLJA MEG NYILTAN MAGYARSÁGÁT!

Juniusban méri össze erejét Quebec és Montreal

Mint már jelentettük, Quebec tartomány törvényhozó testülete felfüggesztette üléseit és ugy a liberálisok, mint a konzervativok nagyban készülnek a nyár folyamán tartandó választásokra. Egyelőre ugyan még hivatalosan nem jelentették be a választás napját, azonban beavatott helyen ugy értesültek a sajtó képviselői, hogy junius 22-én hétfőn fog eldölni, hogy vajjon melyik pártnak lesz a kormányalakitáshoz elegendő többsége a 18-ik- parlamenti ülésszak folyamán.

A nagyszabásu politikai összecsapás kimenetelét előre megjósolni nagyon is nehéz volna, amennyiben a birodalmi választások alkalmával Quebec váratlanul sok konzervativ képviselőt küldött Ottawába, annak ellenére, hogy a tulnyomó többségben levő franciák évtizedek óta kitartottak a liberális elvek mellett. Nem lehetetlen, hogy ez nagyrészt Houde montreali polgármester szervezőtehetségének tudható be, aki tudvalevőleg mintegy két évvel ezelőtt Sauve jelenlegi postaügyi minisztertől vette át a legrégibb kanadai tartomány konzervativ pártjának vezetését.

Taschereau miniszterelnök, akit a Gouin kormány lemondása, azaz 1920 óta két izben ültetett a tartomány választóközönségének bizalma a miniszter elnöki székbe, ezuttal is mindent elkövet, hogy az ősrégi Quebec liberálisait győzelemre vezesse. Bár látszatra a régi Quebec és a napról-napra modernebb Montreal között folyik a harc, a konzervativoknak sok fejtörést fog még okozni, hogy miképpen nyerjék meg a többségben liberális érzelmü franciákat a maguk ügyének, főleg akkor, amikor a gazdasági viszonyokkal megbirkózni alig képes kormánypárt sokat vesztett népszerüségéből.

MEGSZÜNTETIK A KANADAI REPÜLŐPOSTÁT

Bennett miniszterelnök a mult hét folyamán kellemetlen intézkedéssel lepte meg nemcsak a postaigazgatóságot és a repülővállalatokat, hanem mind azokat a városokat, amelyek hatalmas összegekkel járultak a kanadai repülőposta bevezetéséhez. A kormány ugyanis elhatározta, hogy az április 1-én kezdődő költségvetési esztendőben egyetlen centet sem hajlandó a repülőposta fenntartására áldozni és ezáltal kereken kétmillió dollárt óhajt megtakaritani az államkincstár részére.

A postai szállitásra szerződtetett repülővállalatok egész héten tárgyaltak a miniszterelnökkel, azonban mindeddig nem szivárogtak ki olyan hirek, melyek arról adtak volna számot, hogy a kormány feje megváltoztatta volna elhatározását. A repülőposta beszüntetése ellen leghevesebben Regina, Lethbridge és Edmonton préri-városok tiltakoznak, amennyiben egyenként 150,000 dollárral járultak hozzá a repülőterek és éjszakai fényszórók létesitéséhez; nem is szólva Vancouverről, mely egymaga 600,000 dollárt költött épités alatt levő modern hangárjaira.

TROTZKY NEM ADJA EL EMLÉKIRATAIT

Törökország egy eldugott falujában, Prinkipoban tartózkodik száműzetése óta a vörös Oroszország egyik megalapitója, Leon Trotzky, aki már régen szeretett volna a nyugateurópai államok valamelyikében megtelepedni — ha engedték volna. Igy tehát Izzet basa villájában meghuzódva emlékiratait rendezi sajtó alá a kikopott forradalmár.

A közelmultban tüz ütött ki a villában és állitólag elégett az emlékiratok egy része is. Az egyik amerikai könyvkiadócég felhasználta az alkalmat, hogy a megmaradt anyagot megvásárolja és egymillió dollárt igért érte — látatlanban. Trotzky azonban kereken visszautasitotta az ajánlatot s ugy nyilatkozott, hogy mig teljesen el nem készül könyvével, addig nem ad el egyetlen ivet, még egymillió dollárért sem.

Bennett miniszterelnök és az — ukránok

A magyarokkal körülbelül egyenlő számban levő, de összetartó és jogaikat ennek révén kiverekedő ukránok egy küldöttsége jelent meg a minap Bennett birodalmi miniszterelnöknél és a lengyel uralom alá került ukrán kisebbségek érdekében kérték a miniszterelnök közbenjárását. Bennett miniszterelnök nemcsak igéreteket tett, hanem ott a delegáció előtt tolbamondotta a Genfben székelő Népszövetség kanadai megbizottjához küldendő utasitását, mely szerint Kanada hivatalosan követeli a kisebbségi jogok betartását.

Ugyanekkor talán nem lesz érdektelen megemlitenünk, azt, hogy a kanadai magyarság társadalmi vezetői nem egy esetben igyekeztek hasonló és más kérelmeiket feltárni a mindenkori kanadai államférfiak előtt, — azonban legjobb esetben csak szánakozó pillantásokat avagy megértő és biztató igéreteket kaptak. Mindez pedig semmi másnak nem tudható be, mint hogy az ukránok belátják az összetartásnak a fontosságát. Jellemző példa erre, hogy nemcsak nem sikkaszthatók el a népszámlálások idején, hanem befolyásos tanult embereket, nemkevésbé képviselőket is tudtak maguknak nevelni, sőt legnagyobb lapjukat március óta kétszer adják ki hetenként. Természetesen nem három-négyezer, hanem kereken huszonegyezer előfizető áll a hátuk megett!

Robin Hood FLOUR

Jobb kenyeret, tésztát és süteményt ad

A tragikus körülmények között elhunyt Vojtkó István lethbridgei magyar bányász, a délalbertai magyarság éveken át lelkes primása temetéséről közöljük a fenti képet Szarka József tudósitónk szivességéből. — A népszerü Vojtkónak az alsó jobb sarokban bemutatott fényképe alig egy hónappal halála előtt készült. Azután már csak a felnyitott koporsóban örökithették meg a szerencsétlenül járt magyart, akit eltemetett a beszakadt folyópart.

ÉHENHALT EGY MUNKANÉLKÜLI

Részleteiben ismeretlen tragédia játszódott le egy farmon Ontario Belleville külvárosa határában. A mult hét egyik napján a kora reggeli órákban megjelent a farmernál egy ember és engedélyt kért, hogy az istállóban megpihenhessen. Hiába tessékelték a házba, a látszólag fáradt gyalogos azt felelte, hogy legjobban szeretne a szénán pihenni.

Estefelé még mindig nem mutatkozott a titokzatos idegen, mire kimentek érte, hogy vacsorára hivják. Legnagyobb meglepetésükre azonban halva találták. Az orvosi vizsgálat megállapitotta, hogy az 50 év körüli férfi agyonéhezett. Már napok óta nem ehetett és a szakadatlan gyaloglás következtében annyira kimerült, hogy mire vendégül látták volna, kiszenvedett.

ITT AZ IDEGENBEN CSAK OLYAN ARÁNYBAN BOLDOGULHATUNK, AHOGYAN KÉPVISELTETJÜK MAGUNKAT A KANADAI KÖZÉLETBEN — VALLJUK MEG MAGYARSÁGUNKAT A NÉPSZÁMLÁLÁSKOR, HOGY LEGALÁBB PAPIRON KIMUTATHASSUK EGYÜVÉTARTOZÁSUNKAT

M. K. DOHÁNYJÖVEDÉK

gyártmányai eredeti csomagolásban.

CIGARETTA DOHÁNYOK: kiváló finom és legjobb MAGYAR, finom és középfinom HERCEGOVINA, finom és középfinom TÖRÖK, válogatott ÉRSEKUJVÁRI és PURSICSÁN

PIPADOHÁNYOK rövidre vágott FADDI, MUSKOTÁLY s VERPELÉTI

Visszonteladók jelentkezzenek!

Hajójegyek-Beutazási Engedélyek-Pénzküldés

Kérje részletes árjegyzékünket többi árucikkeinkről is!

PANNONIA

621 Main Street, WINNIPEG, MAN.

A Kanadai Magyar Ujság angol leckéi

104. LECKE.

Vannak kész csizmái?	Have you not any boots ready made?	Hev ju nát eni butsz redi méd?
Oh, igen, nagy választékom van	O yes, I have a large assortment.	Ó, jesz áj hev e lardzs esszortment.
Mutassa a lábát.	Show me your foot.	Só mi jur fut
Fel akarja ezt a párt próbálni?	Will you try on this pair.	Vill ju tráj an disz per?
Próbálja fel ezt a párt.	Try on this pair.	Tráj an disz per.
Igen szükek; szoritanak.	They are too tight; they pinch me.	Dé ár tu tájt, dé pincs mi.
Próbálja fel ezt, ezek kényelmesebbek lesznek.	Try on these, they will be more comfortable.	Tráj an disz, dé vill bi mór kamforteb'l
Szoritják az ujjaimat.	They hurt my toes.	Dé hört máj tósz
Viselésben majd kitágulnak.	They will grow wide enough by wearing.	Dé will gró vájd inaf báj vering
Nem szeretnék tyukszemeket kapni.	I don't want to get corns.	Áj dont want tu get karnsz
Ez a cipő pompásan áll a lábán	This shoe fits you splendidly.	Disz su fitsz ju szplendidli
Ez a bőr lágy és ki fog nyulni, mint egy kesztyü.	This leather is soft, and will stretch like a glove	Disz ledör iz szalf end vill sztrecs lájk e glav
Itt van egy másik pár, amely önnek kétségtelenül illeni fog	Here is another pair that will no doubt fit you.	Hir iz enadör per det vill nó dáut fit ju.

"HAZADNAK RENDÜLETLENÜL LÉGY HIVE, ÓH MAGYAR!"

MAGYARORSZÁGI HIREK

"CSONKAMAGYARORSZÁG NEM ORSZÁG, EGÉSZ MAGYARORSZÁG MENNYORSZÁG!"

A KANADAI MAGYAR UJSÁG
BUDAPESTI SZERKESZTŐSÉGÉNEK JELENTÉSEI
BUDAPESTI SZERKESZTŐSÉGÜNK CIME: HEGEDŰS SÁNDOR UCCA 18. IV. 2.

MI UJSÁG A MEGYÉNKBEN?

BARANYA MEGYE

Berecz Henrik 62 éves ráckozári gazda a lakásához közel fekvő domboldalba vájt kunyhóban dolgozott, amikor az olvadás következtében meglazult part leszakadt. A törmelékek maguk alá temették a gazdát. Mire kiásták, olyan sulyos belső sérüléseket szenvedett, hogy nemsokára meghalt.

BORSOD MEGYE

A miskolci görök keleti magyar egyház első izben rendezte a nemrégiben cimében hivatalosan is magyarrá lett ősi görög alapitásu egyház az istentisztelet magyarnyelvü kérdéseit. A "rác" templomban a szentbeszédeket ezentul magyar nyelven tartják a Miatyánkot magyarul mondják. A mise végeztével pedig az énekkar ezentul a Himnuszt és a Magyar Hiszekegyet is énekli.

PEST-PILIS-SOLT KISKUN MEGYE

A kiskőrösi csendőrség nagyarányu pénzhamisitás ügyében folytat nyomozást Kiskőrösön és környékén. A hamisitás szálai messze ágaznak. A banda tagjai, hir szerint, husz, sőt állitólag ezerpengősöket is hamisitottak és hoztak forgalomba. Már eddig is több letartóztatás történt.

SOMOGY MEGYE

A csurgói tanonciskolában Halvaksz József igazgató fizikai előadást tartott, amelynek során egy vizzel telt hatalmas lombikba elektromos áramot vezetett. A lombik felrobbant és az üvegszilánkok Halvakszot félszemére megvakitották és arcát össze-vissza vagdalták. A tanoncok közül tizennégyen arcukon sulyosan megsebesültek.

Kaposvár városa Horthy Miklós tizéves kormányzásának emlékére tüdőbeteg gyermekek részére erdei iskolát épittetett a Kecel-hegyen. Az erdei iskola elkészült és április végén ünnepies avatás után adják át rendeltetésének. Az erdei iskolába a beteg gyermekekeket omnibuszon szállitják ki naponta Kaposvárról.

SOPRON MEGYE

Áldozó József himódi földmüvesfestőnek a Sopron városi festőteremben rendezett képkiállitása igen szép sikerrel zárult. A kiállitást a város közönsége tömegesen látogatta és a kiállitott anyagnak több mint a fele elkelt.

TOLNA MEGYE

A dunaföldvári uj Dunahid forgalma egyre növekszik. A tolnamegyei gazdák azáltal, hogy közvetlen kapcsolatba kerültek az Alfölddel, nemcsak terményeiket, de állatállományaikat is igen jól tudják értékesiteni. Ez a körülmény a dunaföldvári és környékbeli állattenyésztés fejlődését vonja maga után.

VAS MEGYE

A szombathelyi büntetőtörvényszék az utóbbi évtizedek bünöző világának egyik hirhedt alakja fölött itélkezett. Pető Mihály sokszorosan büntetett előéletü tolvajt és szélhámost Liliom Peti néven ismerték s az a hir járta róla, hogy Savanyu Józsi rablóbandájának utolsó életben lévő tagja, az országnak már majdnem mindegyik törvényszéke foglalkozott. Első büntetésétől, 1887-től kezdve élete tulnyomó részét különböző fogházakban töltötte el.

Az Óhaza és Kanada közötti személy- és áruforgalom — számokban

Most jelent meg a statisztikai hivatal összefoglaló jelentése az elmult esztendőről. A "Kanadai Magyar Ujság" budapesti munkatársa kanadai szempontból nézte át a hatalmas munkát és bizony nem sok kapcsolatot sikerült felfedeznie Kanada és Magyarország között. Természetesen elsősorban a bevándorlás részletezésénél akadtunk kanadai nyomokra. A mult október, november és december folyamán Kanadába kivándoroltak a Duna jobbpartjáról 46-an, Baranyából ketten, Pécs városából 3 Fehérmegyéből 10, Somogyból 6, Tolnából 15, Vasmegyéből 2, Veszprémből 7, Zalából pedig egy ember.

A Duna balpartjáról mindössze hatan ezek valamennyien Nógrádmegyéből indultak el. A Duna-Tisza közéből 34-en mentek Kanadába, még pedig Bácskából 3, Hevesből 19, Pest megyéből 5, Budapestről pedig 7-en. A Tisza jobbpartján elterülő megyékből 39-en keltek utra, még pedig Abaujból 8, Beregből 2, Borsódból 2, Miskolcról 23, Gömör és Kishontból 1, Zemplénből 5-en. A Tisza balpartjáról kivándoroltak 41-en, Békésből 2, Szabolcsból 31, Szatmárból 8. Tisza és a Maros szögéből összesen 6-an, valamennyien Csanádmegyéből.

Ez a kimutatás az elmult esztendő utolsó három hónapjáról szól, ami tehát azt mutatja, hogy az év utolsó negyedében teljesen megszünt a kivándorlás, mert Kanadába mindössze 172-en vándoroltak ki. Annál nagyobb a visszavándorlás, 166 kivándorolt jött vissza Kanadából. Még pedig a Duna jobbpartján elterülő megyékbe 51-en, Baranyába 4-en, Fehérmegyébe 6-an, Somogyba 2-en, Sopronba 2-en, Tolnába 21en Vasba egy, Veszprémbe 12, Zalába 3-an tértek vissza. A Duna balpartján elterülő megyékbe mindössze 4-en vándoroltak vissza, Hontba 3-an, Nógrádba pedig egy ember.

A Duna és a Tisza közébe többen tértek vissza, mint amennyien kivándoroltak. 34-en vándoroltak ki és 45-en tértek vissza. Legtöbben Heves megyébe érkeztek, még pedig 42-en, Szolnokmegyébe pedig egy ember, Pest megyébe 2 ember. A Tisza jobbpartján lévő megyékbe a bevándorlás és a kivándorlás körülbelül kiegyenlitődött. Abaujtornába visszatértek 11-en Borsódba 10-en, Zemplénbe 6-an. 28-an vándoroltak ki és 27-en tértek vissza.

A Tisza balpartján levő megyékbe 38-an tértek vissza, Szabolcsba 29-en, Békésbe egy ember, Szatmárba pedig 8. A statisztika még kiegészül a Tisza és a Maros szöge adataival. Egyetlen egy ember tért vissza Csanádmegyébe.

Azt szerettük volna, hogy a külkereskedelmi statisztika elmult évi adataiból többet tudnánk felsorolni. Sajnos azonban nagyon kevés a kereskedelmi összeköttetésünk. A behozatal Kanadából a következőképpen alakul: 1928-ban behoztunk 489,000 pengő értékü árut, 1929-ben már csak 137,000 pengő értékü volt az összekötöttés, a mult esztendőben pedig ez lecsökkent 82,000 pengőre. Százalékokban kifejezve ez annyit jelent, hogy 4 ezrelékről lecsökkent a behozatal egy ezrelékre. A kivitel bizonyos fejlődést mutat, még pedig 1928-ban 7000, 1929-ben 43,000, a mult esztendőben pedig 150,000 pengő értékü árut vittünk ki. Százalékban kifejezve ez annyit jelent hogy eddig 2 ezrelékre tudtuk felvinni a kivitelt Kanadába, összehasonlitva az ország külkereskedelmi forgalmával.

Az volt a legfáradtságosabb munka, hogy átkutattuk az egyes áruk forgalmát és onnan próbáltuk kihalászni Kanadára vonatkozó adatokat, mert az országok szerinti felsorolásban Kanada mint olyan — tekintettel a kis forgalomra — nem szerepel. 974 tétel közül mindössze 3 tételnél találtunk kanadai adatokat. Eszerint szőlőt, mustot, és bort vittünk ki Kanadába, még pedig 2 liternél nem nagyobb tartályokban és 24 volt a tételszám. Szerepel még szivarka-papiros is, maga a tétel egészen lényegtelen mennyiség. Ugyancsak külön van felsorolva a szivarkahüvely, szintén jelentéktelen mennyiségben.

Ez minden, pedig sokféle kapcsolatot lehetne teremteni ha a kanadai magyarság és az óhazai magyarság nagyobb sulyt helyezne ennek a kérdésnek a megoldására. Nagyon szomoruan tapasztaltuk, hogy kanadai vonatkozásu tétel egyáltalában nem szerepelt, viszont szállitottunk árukat Indiába, Ausztráliába, a délamerikai összes államaiba. Ha tehát ezekbe az államokba kifizetődik szállitani, ugy kétségtelenül Kanadában is eredményeket tudnánk felmutatni, ha az organizációt megfelelő módon kiépitenénk.

PAIZS ÖDÖN

TERMELÉSI KÉNYSZERPOOLT ALAKITANAK ODAHAZA?

A magyar mezőgazdaság a legutolsó időkig csak panaszkodni tudott. Sokan az ország nyomoruságát abban látták, hogy amig a terményárak a leg alacsonyabban állnak, addig az ipari cikkeket szinte lehetetlen megfizetni. A kartelek ellen inditottak harcot és ennek a mozgalomnak meg volt az az eredménye, hogy karteltörvényt hoztak a parlament elé.

Mindez azonban nem sokat használt, a magyar mezőgazdaság addig nem fog komolyabb eredményeket elérni, amig komolyan meg nem szerveződik. Kiadták tehát az uj jelszót, amely szerint ne viseljünk hiába való küzdelmet az ipari kartelek ellen, hanem csináljunk mezőgazdasági karteleket. Az ipari és mezőgazdasági kartelek azután együttesen fogják szabályozni a termelést és az elosztás összes problémáit.

Ugy látszik ennek a mozgalomnak megvan a maga eredménye. Nagyon világosan és egyszerüen magyarázható meg, hogy miért kell erre az utra lépni. Ha szervezett erővel helyezkedik szembe a szervezetlen tömeg, ugy egyszerüen elpusztul. Hiába vagyunk agrár ország, hiába akarják az agrár érdekeket istápolni, ha az agrárérdekeltség szervezetten nem tud jelentkezni, sőt ellenkezően a gazdák egyes csoportjait mindig egymás ellen küzdenek.

Az iparnak könnyü volt megszerveződnie, mert ideje volt rá. Valamikor ugy az ipar, mint a mezőgazdaság csak lassu lépésekkel mehetett előre, mert csupán az emberi és az állati erő állott a rendelkezésére és igy a termelésnek megvoltak a maga határai. A gépek felfordították mindent, az ipari termelés sem miféle akadályt nem ismer, elárasztotta áruval az egész világot, megtömte a legértékesebb holmikkal az összes raktárakat. Feltétlenül tultermelés van az egész vonalon, ezért alakultak a kartelek, amelyek előirják hogy egyes területeken menynyit és hogyan termeljenek, mit és milyen mértékben állitsanak elő.

A mezőgazdaságba is bevonult ma már a gép, a gazda is jóformán annyit tud előállitani, amennyit akar. Nem igaz az, hogy a föld kevés és az ember sok, mert a statisztikusok számitása szerint legalább huszonötször annyi embert tud eltartani a világ, mint amennyi most él a földön. Európában négyzetkilométerenként 50 ember lakik a földön, Ausztráliában csak egy de az európai föld is sokkal több embert tudna a technika mai fejlettségében eltartani.

Megdőlt az a régi babona, hogy azé a politikai hatalom, akinek a kezében van a föld. Ma már mindenki tudja, hogy a politikai hatalmat az gyakorolja, aki a fogyasztó közönséget tudja megszervezni, aki a fogyasztó piacokat tudja organizálni.

A mezőgazdaságban nem lehet olyan karteleket csinálni, mint az iparban. Kényszertársulási alapon szövetkezetekbe kell tömöriteni a gazdákat. Erre gondolnak most és ezt akarják Magyarországon keresztülvinni. Eddig a mezőgazdasági érdekképviseletek területi csoportokat alkottak. Volt pestmegyei, győri, Duna-Tisza közi, dunántuli és minden másfajta gazdasági egyesület. Ennek az ideje már lejárt. Egyes termelési ágak szerint kell megszervezni a magyar mezőgazdaságot.

Most van alakulóban az első mintaszervezet. A cukorrépatermelőket próbálják összehozni. Eddig a cukorgyárak diktálták a cukorrépa árát és a gazdák ki voltak nekik szolgáltatva. Most kényszerszövetkezetekbe fognak tömörülni a gazdák, az állam meghatározza, hogy többet nem lehet termelni, mint amennyire szükség van mert csak igy lehet tartani az árakat. Mindenki annyit termelhet, amennyi az utolsó öt esztendő átlagának megfelel. Mindenki számára kiszámitják ezt a mennyiséget és a jövőben csak ezen az alapon fog részt venni a termelésben. A répatermelők azután egységesen fognak fellépni az iparral szemben. Ha a tultermelés nem fogja lenyomni az árakat, nemcsak az ipar, hanem a mezőgazdaság is megfogja találni a maga számitását.

Ha ez sikerül, ugy egymásután jön a többi szervezkedés. A tejtermelők hasonló módon fognak szervezkedni, azután a burgonya, len, gyapot és minden más ipari növény termelésére megalakitják az érdekszövetkezeteket. A legfontosabb a buza termelésnek az organizálása. Erre is kidolgozzák a megfelelő terveket.

Amit az ipar másfél század alatt épitett, azt a szervezetet a mezőgazdaságnak most néhány esztendő alatt kell létre hozni. Természetesen mindez nem fog olyan könnyen menni, ellenben azok, akik felelősek az ország s a mezőgazdaság irányitásáért, mindent meg fognak tenni hogy ebben az országban éppen a gazdatársadalom kivivhassa a maga boldogulását.

—zs —n.

Hétről-hétre

A parlamentben tárgyalják a földtehermentesités előmozditásáról szóló törvényjavaslatot. Most tudjuk meg, hogy 16,156,000 katasztrális holdnak 36%-a van megterhelve, tehát pontosan 5,870,000 katasztrális hold. 334 millió pengő törlesztéses kölcsön nyomja a földbirtokot és 1200 millió pengő rövidlejáratu függő kölcsönt kellene viszszafizetni hatalmas kamattal. A hitelezők követeléseiért és a kamatokért az államkincstár fogja vállalni a garanciát. 11,412 birtokárverés volt, ezek közül több mint hatezerre 300 pengőn aluli tartozásért került a sor. 100 és 200 pengőkért még sem lehet komoly vagyonokat elárverezni. A hitelkérdést egészséges alapokra kell fektetni és ebben az esetben meg lehet menteni az ország mezőgazdaságát.

Az egész főváros rendőrsége gyilkost hajszolt, aki állatias kegyetlenséggel ölte meg barátnőjét, azután összekötözve egy utazóládába gyömöszölte. Az utazóbörönddel Budapestről Hatvanba utazott és onnan a csomagot Szolnokra adta fel. A rendőri nyomozás megállapitotta, hogy a gyilkos Schreiber Tamás, a pesti alvilág egyik ismert alakja. Az a gyanu, hogy a gyilkos lelkét több rettenetes bün nyomja az áldozat viszont esetleg megkönnyegethette, hogy elárulja és ezért kellett meghalnia. A rendőrség már mindent apróra kinyomozott. A közönség izgalmas érdeklődéssel kisérti a rendőrök munkáját. Látták a gyilkost Budapesten, majd Budafokon, most a környéken bujkált, egynéhányszor már majdnem elfogták, de az utolsó pillanatban mindig sikerült egér utat nyernie.

Alkonyodik az óriási földbirtokok napja, miután a hitbizományi vagyont részben felszabaditották. Ez csak első lépés a tényleges megoldáshoz. Külön rendelet intézkedik erről. A magyar kormány felfogása szerint a hitbizományi megkötöttség csak a multban volt lehetséges. Ilyen helyzetnek fenntartása közgazdaságilag is káros. A rendelet részletesen szabályozza a feloldási kérelem kellékeit és tüzetesen meghatározza a hitbizományi érdekeltek közreműködésének jogi jelentőségét.

Nagy terveket dolgoztak ki a munkanélküliség enyhitésére, sőt ma már nemcsak a napi gondok megoldásáról tanácskoznak hanem messzebb is próbálnak nézni. A főváros törvényhatósági tanácsa és a kormány kiküldöttei tovább folytatták tanácskozásukat a két dunai hid épitéséhez szükséges összegek elő teremtése érdekében. Fel akarják emelni az autó adót, a kövezet vámot, éveken keresztül bizonyos összeget ad a főváros és az állam. Nagy terhek ezek, a gondokkal küzdő országnak és városnak, de a fejlődés elől elzárkózni nem kivánnak. A kultuszminiszter Szegeden tartózkodott az árviz évfordulóján. Szeged valóban gyönyörüen fejlődött az utolsó években. A kultuszminiszter most már a 200,000 lakosu Szeged jövő boldogságáról beszélt.

Öt év alatt meg akarják fiatalitani az elaggott házakat Budapesten. Budapesten vannak olyan házak is, amelyek 60 évnél öregebbek. Közel 7000 a ház-aggastyánok száma. A főváros az állammal együtt, most kötelezően akarja előirni ezeknek a házaknak modernizálását öt éven keresztül évi 20 millió pengő munkaalkalom lesz ezen a cimen a magyar fővárosban.

50 CENT a Kanadai Magyar Ujság 1931 évi Képes Naptára. Megrendelte már?

NEW YORKBÓL EURÓPÁBA
5 NAP A TENGEREN CHERBOURGON AT 6 NAP BREMÁN AT
a világ két leggyorsabb hajóján:
BREMEN ÉS EUROPA
HÉT NAPON BELÜL MAGYAROSZÁGBA ÉR
Vagy utazzék a népszerü
COLUMBUS
expresshajón. — Ugyancsak rendes heti járatok a hires Lloyd kabin-hajókkal
Felvilágositásért forduljon a helyi ügynökhöz vagy
NORTH GERMAN LLOYD
654 Main Street WINNIPEG, MAN.

SZOMORU AZ ÉLETE A GYOMORFÁJÓS EMBERNEK
Kedvetlen, nincs étvágya nem mer enni ugy érzi a gyomrát evés után mintha ólom volna benne nincs ereje, kedve a munkához. Szelek bántják; savanyu felböfögés sokszor éles gyomorégés, felfuvódás görcsök rossz és büzös szájszag; álmátlanság; felfájás; szorulás és sok más kellemetlen nyavaly gyötri.
NE SZENVEDJEN
A GYOMORBAJOS, RHEUMÁS EMBER MERT A VILÁGHIRES VALÓDI
PURGARET
vér- és gyomortisztitó cukorka a gyomorbajok elhárítója és gyógyitója, a reumás savak kihajtója és az egészség megteremtője
MEGSZABADITJA
hamarosan akár férfi nő vagy gyermek szenvedjen és mosolyogni fog az reggel, aki este 1—2 szemet eirág. 1 doboz 1 dollár 6 doboz 5 dollár bérmentes küldéssel.
A VALÓDI CSAKIS E CIMEN KAPHATÓ:
VÖRÖS KERESZT PATIKA
8901 Buckeye Road, N. CLEVELAND, O.

MOLNAR GYULA
MAGYAR ÉTTERME, SZALLODAJA ÉS BILLIARD TERME
700 Main St. Telefon: 25 187 WINNIPEG, Man.

MAGYAR
BILLIARD-HALL
MONTREALBAN
1603 St. Lawrence Blvd.
SZIVES PARTFOGAST KER
VARGA JÁNOS

EGYLETEK — EGYHÁZAK

KATHOLIKUS MAGYAR ISTENTISZTELETET

tartunk, magyar szent beszéddel minden vasárnap ½11-kor a Szent Ferencrendi missiós nővérek nagytermében (Jarvis ucca 137), melyre minden katholikus magyar hivőt szeretettel meghiv: SOOS ISTVÁN plébános

A WINNIPEGI SZENT ISTVÁN KIRÁLY R. KATH. MAGYAR BETEGSEGÉLYZŐ EGYLET

Alakult 1907-ben. Saját háza Winnipeg, Elmwood. 605 Nairn Ave. Az egyesület célja: tagjainak betegség és haláleseti segélyezése, a vallásos élet ápolása. — Magyar könyvtár. Az egylet tagjainak minden vasárnap és ünnepnap a helyiség rendelkezésére áll. Heti $5.00 betegsegély és $40.00 temetkezési segély. Belépődij $2.00, havi tagdij 50 cent. Közgyülés minden hó 3.-ik vasárnapján. — Vidékről egyelőre csak pártoló tagokat vesz fel. Minden érdeklődés az egylet titkárához cimzendő: Reichard Károly, 227 Talbot Ave. Elmwood, Winnipeg. Egyleti orvos: Dr. H. OEKLERS cim: 616 Mountain Ave. Ph.: 55692 Lakáson rendelés este 7 után.

LETHBRIDGEI ELSŐ MAGYAR BETEGSEGÉLYZŐ EGYLET

Gyüléseit tartja minden hó elseje utáni vasárnap d.u. 3 órai kezdettel a saját termében.

Tagja lehet minden magyar férfi vagy nő 16 évtől 50 éves korig vallásfelekezeti különbség nélkül. Felvételi dijak kor szerint:

16 évtől	20 évig	1 dollár
20 évtől	25 évig	2 dollár
25 évtől	30 évig	3 dollár
30 évtől	35 évig	4 dollár
35 évtől	40 évig	5 dollár
40 évtől	45 évig	6 dollár
45 évtől	50 évig	7 dollár

Tagsági dij havonta 1 dollár, melyért Egyletünk napi 1 dollár segélyt fizet munkaképtelenség esetén orvosi bizonyitvány felmutatás ellenében. Elhalálozás esetén $250 dollárt fizet Egyletünk az elhalt tag örökösének. Uj tagokat orvosi bizonyitvány felmutatása alapján minden rendes gyülésen veszünk fel. Vidékieket orvosi bizonyitvány beküldése által levélileg is felveszünk tagokul. Minden pénzküldemény vagy tagsági dij a pénztárnok cimére küldendő: Joe Matisz, 1005—8th St. North Lethbridge Alta.

Érdeklődők bővebb felvilágositásért forduljanak az Egylet titkárához. Minden Egyletünket érdeklő levelezés a titkár cimére küldendő: Joseph Palázs 1046—7th St. North LETHBRIDGE, Alta

A BRANTFORDI MAGYAR BETEGSEGÉLYZŐ EGYLET

Beállási dij 3 dollár. Havi tagdij 1 dollár. Betegsegély összege első 10 hétre heti 7 dollár, második 10 hétre heti 3.50 dollár; 5 munkanapi betegség után. Temetkezési segély $100. Beállási korhatár 45 év. Egyletbe való belépés csak orvosi bizonyitvánnyal eszközölhető.

Az egylet fiókjai és tisztviselői: Központ: Brantford. Központi elnök: Pete György (155 Elgin St.) Központi titkár: Kirchlecner György (118 Albion St.) Központi pénztáros: Horváth Antal (48 Pearl St.)

Első osztály Hamilton, Ont. Titkár Németh József 56 Hess St. Második osztály Galt, Ont. Titkár Belováró István 99 McNaughton St. Negyedik osztály Niagara Falls, Ont. Titkár: Tóth Pál, Box: 1 Post Office. Ötödik osztály St. Catharines, Ont. Titkár Rohoncy Vince 11 Vine St.

Egyletünk 1930 augusztus 2.-án tartott félévi központi gyülésén a következő határozatot fogadta el: Tekintettel a nagy munkanélküliségre, a nem dolgozó és idáig rendesen fizető egyleti tagok, három hónapig egy-egy dolláros kölcsönt kaphatnak, havi tagdijak befizetésére a saját osztályoknál.

Ezen határozat értelmében egyletünk segiteni szeretne vagyonához mérten a nem dolgozó egyleti tagokon.

EDMONTONI BETEGSEGÉLYZŐ EGYLET

EDMONTON, Alta.- Az első magyar egylet Edmontonban. ALAKULT 1926-BAN.

Havi gyüléseit tartja minden hó UTOLSÓ vasárnapján két órai kezdettel.

Belépő dij: $3.50, orvosi vizsgálat dija 2 dollár, tagsági dij havonta: $1.50, melynek ellenében az egylet betegség vagy baleset esetén nyolc dollár és 75 centet fizet hetenként. Halál esetén temetési költség 75 dollár visszamaradottak részére tagonként egy dollár.

Az egyletet tagjai irányitják, lépjen be ön is és érezze a barátság és testvériség igazi izét.

Az egylet könyvtára dijtalanul áll a tagság rendelkezésére.

Az egylet jelszava:

„Le a kalappal, az oly magyar előtt, aki hü tagja egy magyar egyletnek Kanadában."

Megkeresések az elnök cimére küldendők: 10520 — 96 Street Edmonton, Alta.

LUKÁCS LAJOS elnök.

WINNIPEGI REFORMATUS EGYHÁZ

Istentisztelet. Minden vasárnap délelőtt 11 órakor a Main St.-en a Selkirk Ave.-val szemben levő MacDougall Memorial templomban.

Prezsbiteri gyülés minden hó első pénteken.

Vasárnapi iskola minden vasárnap délután 3-tól 4.-ig.

Lelkész: Csendes Imre 589 Spence St. Tel.: 87106

Gondnok: Kolozsváry András.

Pénztárnok: Nemes Gusztáv

Jegyző: Henter Sándor

Prezsbiterek: Bönyei Zsigmond, Dancs Lajos, Denczi, András, Ifj. Farkas Imre, Koródy Béla, Kubik István, Molnár István és Szabó György.

ALBERTAI REFORMATUS EGYHÁZ

Központ: Cangary. Egyházak: Lethbridge, Raymond, Leduc, Taber, Brooks. Istentiszteletek sorrendje:

Calgary: A hónap második és negyedik vasárnapján. Lethbridge: A hónap harmadik vasárnapján d.e. Raymond: A hónap harmadik vasárnapján d.u. Leduc: A hónap első vasárnapján d.u. Taber, Brooks: Előre közölt időben hétköznapokon. Egyházgondnok: Báthori István, Calgary Szakács Gábor Lethbridge, Némedi Gyula Raymond. Pénztárnok: Mátyás Ferenc Calgary, Nagy Péter Lethbridge, Séva Gáspár Raymond.

Lelkész: Bucsin Béla, 832 Fifth Ave. W. Calgary Alta.

A RAYMONDI ELSŐ MAGYAR BETEGSEGÉLYZŐ EGYET.

Alakult: 1927 aug. 1-én.

Tagjainak száma: 75

Az egylet gyüléseit minden hó második vasárnapján tartja, saját helyiségében. Beállási dij $1.00. Havi dij 75 cent. Orvosilag igazolt betegség esetén heti $6.00. Halál esetén: $50.00 temetési és minden tag után $1.00 fizet az egylet temetési költség cimén. Tagok felvétele a havi gyüléseken, minden hó második vasárnapján d.u. 2 órakor, amikor is 16 évtől 50 évig veszünk fel uj tagokat orvosi bizonyitvány alapján. Raymond és környéki honfitársaink lépjetek be egyletünkbe — hisz mindenkit érhet baleset.

Az egylet jelszava: összetartásban az erő!

Az egyletet érdeklő minden levelezés a titkár cimére küldendő CSABAY József BOX: 280 Raymond Alta.

ROSEDALEI MAGYAR BETEGSEGÉLYZŐ EGYLET

Alakult 1929 október havában.

Ma már közel félszáz tagja van. Egyletünk havi gyülését minden hó első vasárnapján d. u. 2 órai kezdettel tartja. Belépődij $4,00 melyből $1,00-et a könyvtár fönntartására forditunk, mig a $3,00 forgótőkét a tag kilépésekor hiány nélkül visszakapja, hogy ha hátráléka nincsen.

Tagokat csak orvosi igazolvánnyal veszünk fel. Tagsági dij havonta $1.50, melynek ellenében $9.00 hetisegélyt fizetünk balesetből történt betegség esetén, a már hat napot meghaladó betegségnél az első naptól jár segély. Halál esetén temetkezési segély $75.00 és a hátramaradottak részére tagonként $5.00. Az egyletet tagjai irányitják. Lépjen be ön is és élvezze a barátság és testvériség melegitő érzését, mert nem tudjuk mit hoz ránk a következő óra. — Megkeresések Márkos János titkár cimére küldendők P.O. AERIAL, Alta.

WELLAND, Ont. MAGYAROK NAGYASSZONYA KATHOLIKUS HITKÖZSÉG

Hétköznap reggel ½8 órakor szent mise — Vasárnap 8 órakor csendes mise — ½11 órakor nagy mise, prédikáció. Délután ¼4 órakor litánia.

Vasárnapi iskola minden vasárnap délután 2 órakor, kivéve julius és augusztus hónapokat.

Keresztelés bejelentés szerint Avatás köznapokon mise után vasárnap litánia után.

Minden hónap I. vasárnapján a gyermekek, II. vasárnapján az Oltáregylet, III. vasárnapján a Holy Name Society közös szent áldozása.

Gyónni lehet: mindennap reggel mise előtt, szombat délután 3—6 óráig és este 7—9 óráig, vasárnap a szent misék előtt reggel 7 órától.

Hitközségünk jelenlegi tisztikara: Gondnok: Bankó Lajos. Algondnok: Csehek Károly. Pénztári ellenőrök: Hajdu István és Gébel Nándor.

Kurátorok: Szabó Mihály, Németh Antal, Salamon László Fáner Ferenc. Jári Károly Szabó György, Millei István, Varga Lajos, Oszlács István, Pánczél Károly, Árvai József, Kovács Ferenc, Dampf Mihály és Schwartzkopf István.

Hitközségi jegyző: Dimand István. Plébános: Rev. Hédly Jeromos, cime: 337 Hellem Ave

TORONTÓI MAGYAR EGYESÜLET

Magyar nemzeti, keresztényszocialista tömörület. Alakult 1927-ben. Elnök: L.V. Vietoris 67 Grange Ave. titkár J CZETŐ 12 Andrews Ave

A KELETKANADAI ÁG. HITV EVANGÉLIKUS EGYHÁZKÖZSÉGEK TÁJÉKOZTATÓJA

Windsor. Templom: A Langlois és Assumption uccák sarkán a Wyandotte St. közelében. Istentisztelet: Minden vasárnap délelőtt fél 11 órakor és délután 3 órakor. Vasárnapi iskola: minden vasárnap délelőtt 10 órakor. Vallásoktatás és magyariskola a gyermekeknek: minden szombaton délután 2 órakor iskolahelyiségünkben. A nyári magyar iskola: hivatalos tanév befejezésétől az uj tanév megkezdéséig minden nap reggel 9 órától 12 óráig. Prezsbiteri gyülés minden hó első vasárnapján. **Gondnok: Temessy István**, cime: 1322 Parent Ave, Windsor, Ont. **Lelkész Papp János László** ev. lelkész, cime: 1020 Assumption Et. A lelkészi hivatal telefonszáma 2-7176

Montreal Templom a Jean Mance és Prince Arthur uccák sarkán lévő német evangélikus templom. Istentisztelet: minden hónapban egyszer délután 2 órakor. Vasárnapi iskola és vallásoktatás a gyermekek részére a további intézkedésig havonta egyszer az istentisztelet napján Prezsbiteri gyülés minden istentisztelet alkalmával. **Gondnok Hegedüs Sándor**, cime 2051 St. Christophe St. Montreal, Que. **Lelkész Papp János László** windsori ev. lelkész.

Kitchener. Templom a Queen St.-en lévő First English Lutheran angol ev. templom. Istentisztelet minden vasárnap délután 3 órakor. Vasárnapi iskola és vallásoktatás minden szombaton és vasárnapon a Kitchenerl Magyar Kör helyiségében. Presbiteri gyülés: minden hó első vasárnapján. Nyári magyar iskola a hivatalos iskolai tanév befejezésétől az uj tanév megkezdéséig. **Gondnok Hopp János. Lelkész: Ruzsa Jenő** ev. lelkészjelölt, cime Lutheran Theological Seminary, Waterloo Ontario.

Welland. Templom a Griffith St.-en lévő St. Matthew's Lutheran Church angol ev. templom. Istentisztelet minden hónapban egyszer. **Gondnok Lipták András. Lelkész Ruzsa Jenő** ev. lelkészjelölt.

Niagara Falls. Templom a Morrison és Victoria uccák sarkán lévő Orange Hallban. Istentisztelet minden hónapban egyszer **Lelkész Papp János László**, windsori ev. lelkész.

Torontó. Templom a Dundas St. East sarkánál lévő First Lutheran Church angol ev. templom. Istentisztelet minden hónapban egyszer. **Lelkész Papp János László**, windsori lelkész.

ÉRTESITÉS A fenti magyar evangélikus egyházközségek a United Lutheran Church in America, amerikai evangélikus egyház kanadai egyházkerülete be tartoznak, s azoknak vezetésével, illetve szervezésével Papp János László windsori ev. lelkész és Ruzsa Jenő, waterlooi ev. lelkészjelölt bizattak meg. Ezen egyházközségek hivatalos egyházi lapja a Windsoron megjelenő "EVANGÉLIKUS HIRADÓ", melynek előfizetési dija havonta 10 cent. Megrendelhető a következő cimen Rev. J. L. de Papp, 1020 Assumption Street Windsor, Ont.

ORVOSOK

Dr. BIRO KÁROLY

Sebész és belgyógyász a budapesti Gr. Apponyi Poliklinika v. tanársegédje

SASKATOON

123—20th Street West Telefon: 2724

Dr. H. HERSHFIELD

orvos és sebész

Ultraviola és Röntgensugár-kezelés

676 Main St és Alexander Ave sarok WINNIPEG, Man.

Rendelő telefon: 26 600

Lakás telefon: 51 162

MAGYARUL BESZÉLÜNK!

A MAGYAROK FOGORVOSA SASKATOONBAN

Dr. A. SINGER

123—20th STREET WEST

TELEFON:

RENDELŐ 3011 LAKÁS: 4389

TORONTÓI MAGYAR EGYLET

Alakult 1927-ben.

CÉLJAI: A helybeli magyarság nemzeti és társadalmi megszervezése. Magyar Kulturház épitése. Magyar Könyvtár létesitése. A rászoruló magyarok támogatására segélyalap létesitése.

A helybeli magyarság igényeinek kielégitésére különböző alosztályok szervezése: 1) Betegsegélyző Egylet, 2) "Pro Hungaria" mükedvelő egylet és "Zrinyi Miklós" takarékegylet.

Az egyesület minden hó első vasárnapján d.u. 2 órakor közgyülést tart a Magyar Otthonban, 187 Spadina Ave. Az érdeklődők forduljanak az egyesület titkárához, kinek cime: Julius Czetó 22 Carlisle St. Toronto, Ont.

WINDSOR, ONT. SZENT ANTAL KATHOLIKUS MAGYAR HITKÖZSÉG

Vasárnapi szent mise ¾11 órakor a Szt. Angyalok kath. iskolában. (Banwell és Marentette Ave corner) Vasárnap d.u. istentisztelet 4 órakor a polyák templomban (Banwell és Longlois Ave. corner) Szentségek kiszolgáltatása valamint hétköznapi szent mise mindenkor a polyák templomban. Szerdán d.u. 4—5-ig a kezdőknek és péntek d.u. 4—5 a haladóknak magyar iskola a Szt. Angyalok kath. iskolában.

Kurátori gyülés minden hó első szombatján este 8 órakor. Ifjusági egylet gyülése minden hó utolsó vasárnapján d.u. 2 órakor a hitközség club helyiségében. Az oltáregylet havi gyülése minden hó utolsó szerdáján este 8 órakor a plébánián, 1317 Parent Ave.

Dr. J. E. WILKINSON

a magyarok fogorvosa

520 Tegler Building

A 15-centes Store felett

EDMONTON, ALTA.

Dr. V. K. O'GORMAN

ORVOS ÉS SEBÉSZ

642 Tegler Building

Rendelő telefon: 23618

Lakás: 9902 111th St. Phon: 23618

EDMONTON, ALTA.

Dr. P. H. McNULTY M. D. C.M.

Röntgen specialista, sebész és nőgyógyász

rendelő: 300 Power Bldg.

LAKÁS 138 Harrow Street

WINNIPEG, MAN.

Telefon: 89,618, Telefon 43,909

Ha bármilyen orvosságra vagy drugstore tárgyakra van szüksége, küldje rendelését avagy jöjjön személyesen Kanada magyar hires gyógyszertárába.

MASSIG'S DRUGSTORE

1609—11th Ave. REGINA, Sask

Magyarok! Látogassuk meg a winnipegi magyarság egyik régi tagjának

Krausz Jenőnek

"Piccadilly" Bodegáját (211 Graham St.), ahol magyar cukrészsütemények, fagylalt, gyümölcsök, valamint dohány szivar, cigaretta, ugyszintén paprika kapható.

FRED. B. PENNOCK

B. A., LL. B.

ÜGYVÉD ÉS KÖZJEGYZŐ

Edmonton, Alta.

604 Tegler Bldg.

a 15 centes üzlet felett

Tel. 4525 & 24525 Lakás 81136

Fiókiroda: WESTLOCK, Alta.

A WINDSORI MAGYAR REFORMÁTUS EGYHÁZ KALAUZA

Lelkész: Dr. Molnár Jenő 531 Quellette Ave. Windsor, Ont.
Gondnok: Sándor Bálint, 1529 Parent Ave.
Pénztárnok: Kőrössy Bálint, 1406 Marentette.
Elöljárók: Bányai Ferenc, Ferenczy György, Kovách László, Rimaszombaty István, Somodi János.
Jegyző: Csiszár Dezső.
Istentiszteletek: Minden vasárnap d.e. 11 órakor és este 7 órakor. Vasárnapi iskola: Minden vasárnap d.u. 2 órakor Szombati iskola: Minden szombaton d.u. 2—4-ig.

BEVÁNDORLÁSI ENGEDÉLYEK

megszerzése

KÖZJEGYZŐI OKIRATOK kiállitása

TELEPITÉS — PÉNZKÜLDÉS — HAJÓJEGYEK

eladása

Minden ügyével forduljon a legrégibb, 35 éve fennálló magyar irodához

KONYHA FERENC, közjegyző

6 First Ave. YORKTON, Sask.

Elsőrangu fényképészeti mütermünk a legmodernebb felszereléssel várja Önt, hogy arcképét megörökitse. Ugyancsak készitünk esküvői családi és egyleti csoportképeket jutányos áron gyönyörü kivitelben.

THE STAR PHOTO STUDIO

190 Main Street WINNIPEG, MANITOBA.

Honfitársak!

Ha bármikor Hamiltonba vetődnek, ne mulasszák el felkeresni

SIMON JÁNOS

MAGYAR ÉTTERMÉT,

230 BARTON ST. EAST., HAMILTON, ONT.

Elsőrendü magyar konyha, figyelmes kiszolgálás, olcsó árak! A hamiltoni és környéki magyarság szives pártfogását kéri

Telephone: Regent 8925 a Tulajdonos

BRITISH COLUMBIAI MAGYAROK ELSŐ IGAZ SIKEREI MAGYAROK ÁLTAL TERMELT ÉS GYÁRTOTT

British Columbiai cigaretta és pipadohány

TETSZETŐS BADOGDOBOZBA CSOMAGOLVA MÁR KAPHATÓ. — A DOHÁNY ÁRBAN ÉS MINŐSÉGBEN MINDEN VÁRAKOZÁST FELÜLMÚL. — VISZONTELÁRUSITÓK MÉG KERESTETNEK.

F. X. VESZELSZKY, Vancouver Bower Bldg.

Elárusitók névsorát közölni fogjuk!

Magyar Gyógyszertár Torontóban

Ha beteg, vagy bármire szüksége van, amit patikában megkaphat, keresse fel magyar gyógyszertárunkat.

DIJTALANUL ADUNK TANÁCSOT HA FELKERES VAGY HA LEVELET IR

POSTAI MEGRENDELÉSEKET PONTOSAN KIKÜLDÜNK!

H. HASHMALL LTD.

gyógyszerész és vegyész

315 Dundas St. W. TORONTO, ONT.

KELETKANADAI IRODA

Vezető: SZABOLCS FERENC

Gyors és biztos pénzátutalás — Hajójegyek — Bevándorlási és útlevél ügyek — Polgárositások — Forditások és okiratok — Közjegyzői ügyek Farmok, házak adásvétele. Farmok a legjobb vidékeken, könnyü fizetési feltételekkel, bármily nagyságban kaphatók. Kérjen ajánlatot — Mindennemü biztositás — Könyvek, ujságok és hanglemezek árusitása.

Bármely ügyben forduljon bizalommal e cimre:

IMMIGRANTS' SERVICE BUREAU

8 Barton Str. East. — HAMILTON, ONTARIO. — CANADA.

PEÁK IMRE

melegszenek ... Amikor egészen kivilágosodott, behuzott farokkal sompolyogtak le a szakadékba ...

Reggelre a vihar elállt s mintha a természet is megbánta volna tegnapi müvét, elüzte az orkánt és a havat okádó felhőket, hogy a mindent éltető aranynap sugarai végig csókolhassák azt a fenséges fehér-szüzhavas világot.

Amikor gondoltam, hogy a farkasok már jó messze járnak lenn a szakadékban, megindultunk, hogy minél előbb fent legyünk a hágó tetején, ahol a turisták menedékháza van.

Az átélt izgalmak, az átvirrasztott éjszaka s az éhség annyira kimeritett, hogy alig volt jártányi erőm. A lóra nem ülhettem fel, mert hasig süppedt a nagy hóba. Igy csak mellette mentem, de minden tiz lépésre meg kellett állnom, hogy reszkető tagjaimba uj erőt gyüjtsek.

Ahogy haladtunk mindig csak felfelé, később már a karomat a kantárba füzve a lóval huzattam magamat, mig végre dél tájban felértünk a turista menedékházhoz, ahol meleg szobában forró teával vendégeltek meg.

Szegény Reményt nem kinálhatták meg mással csak kenyérrel, mert eddig még "turistaló" nem járt arra s igy efféléknek való eledelről nem gondoskodtak. Szerettem volna néhány napot ott fent tölteni, de tekintettel arra, hogy Remény kenyérrel nem tudta éhségét eléggé lecsillapitani, másnap reggel megindultunk a hegyről lefelé Dél-Bulgáriába ...

Sok fáradságot s izgalmat kellett átszenvedni, amig átvergődtünk a Balkánhegységen, de mindent pótolt a természetnek az a csodás szépsége, melyet a legmagasabb csucsokról láthattam. Oly látvány tárult elém, hogy szinte részeg lettem a gyönyörüségtől s szerettem volna sokáig ott maradni abban a

— 28 —

LÓHÁTON A VILÁG KÖRÜL

ve lelkemet Istennek ajánlottam és halk forró imában kértem, bocsássa meg büneimet ... Ekkor az orkán még jobban kezdett tombolni, a kettétört vagy törzsestől kitépett fákat, mint a pelyheket ragadta magával és vágta le a tátongó szakadékba. A hegy oldalához huzódva haladtunk, hogy le ne sodorjon bennünket az őrjöngő orkán ...

De amint egy védetlenebb helyre értünk, az orkán lelökött bennünket az uttestről. A sötétben nem láttam, hogy milyen helyen vagyunk és abban a pillanatban azt hittem, hogy a tátongó mélységbe fogunk zuhanni.

Ámde szerencsénk volt, mert ezen a helyen távolabb volt a szakadék s igy csak az ut mellé estünk.

Amikor sikerült valahogy talpraállnom, láttam, hogy Remény reszketve áll mellettem s karom még akkor is a kantárszárba volt füzve. Nem is történt semmi bajunk, mert a puha hóba estünk. Nagynehezen ismét felmásztunk az utra, de akkorra már teljesen besötétedett s igy még lassabban tudtunk előre haladni ... De azért csak másztunk egy-egy lépéssel tovább, mert az életösztön nem engedte, hogy a dermesztő hidegben megállva várjam a halált ...

Éppen ugy, mint a háboru poklában nyugodtan vártam a végzetet ... Meg-meg álltunk, hogy a már elhagyni készülő erőnket egy kis pihenéssel felujitsuk s közben szemeimet megerőltetve figyeltem a szakadék felé, hogy jönnek-e már a farkasok ... Akkor vettem észre, hogy az uttest alatt egy áteresz van. Lehuztam a lovat az utról és bebujtunk a hid alá. A hid meglehetősen alacsony volt s Reménynek jól le kellett hajtani a fejét, hogy bebujhasson.

— 25 —

Kanadai Magyar Ujság

Entered as Second Class Matter, Post Office, Ottawa, Ont. Canada.
Published by the Canadian Hungarian News Co. Ltd.
375 Hargrave St. WINNIPEG, Man. Canada. Telefon: 22747.

Szerkeszti: BACSKAI P. BÉLA Editor

Nagyobb hirdetések árait kivánatra azonnal küldi a kiadóhivatal.
Rates on advertisement contracts furnished on request.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Kanadában 1 évre $3.00, Félévre $1.50 Külföld $4,00
Subscription in Canada 1 year $3.00 half year $1.50
To foreign countries 1 year $4.00

A kiadóhivatal minden előfizető lapját pontosan kiküldi. Ha tehát a helybeli postahivatal válasza nem kielégitő, azonnal jelentse panaszát a Kanadai Magyar Ujság kiadóhivatalának. Ne várjon hetekig vagy hónapokig. Levelében jelezze régi és uj czimét. Sziveskedjék tisztán és olvashatóan irni a saját érdekében.

NE FELEJTSE EL KITÖLTENI A NÉPSZÁMLÁLÁSI IVEK "RACIAL ORIGIN" ROVATAT IRJA ODA, HOGY A MAGYAR FAJHOZ TART, MÉG AKKOR IS, HA NEM MAGYAR ÁLLAMPOLGÁR

Van már magyar borotvapenge is!

Mindig nagy eseménye a magyar életnek az olyan ipari megmozdulás, amely uj területet hódit a magyar munkának. Ebből a szempontból rendkivüli jelentőséggel bir egy magyar gyártmányu önborotvapenge bevezetése a magyar piacra.

Magyarország eddig nagy fogyasztója volt az amerikai, a sheffieldi és a sollingeni pengegyáraknak. Évenként hárommillió pengét vittek be körülbelül 150,000 dollár értékben. Ez az összeg csekélynek tünik fel a külkereskedelmi mérleg hatalmas számarányaihoz viszonyitva, de nem szabad elfelejteni, hogy ennek a megtakaritása is magyar munkásoknak fog kenyeret adni, ha a közönség szeretettel karolja fel az uj magyar pengét.

A "sáska" védjegyü magyar "Tabula Rasa" pengét előállitó magyar találmányu és magyar gyártásu gépautómata csakis a legkitünőbb élü pengéket készíti, amelyek között selejt sincsen, hanem mind teljesen egyformán tökéletesek.

Az uj magyar iparcikk március végén jelent meg először a magyar piacon. Március 28-án és március 30-án a drogériák, illatszertárak és késesüzletek valamennyi férfivásárlója egy-egy "Tabula Rasa" magyar önborotvapengét kapott ingyen, hogy kipróbálhassa.

MUTASSA MEG ÁLLANDÓAN ANGOL CIKKEINKET ISMERŐSEINEK

A LETHBRIDGEI VONÓS ZENEKAR
ezuton ajánlkozik vidéki mulatságokra. Játszunk magyar és angol darabokat. Primás Biki István, cimbalmos Biró János, kontrás Walentin Bálint, nagybőgős a Régi. Cimünk. Magyar Otthon 406—4 Ave. South LETHBRIDGE, Alta.

LUKÁCS LAJOS
TELEPITÉSI IRODÁJA
10617—97th St. Phone 21 256
EDMONTON, ALBERTA,
Pénzküldést legjutányosabb dijszabás mellett gyorsan eszközöl. Kérjen árjegyzéket. Alberta legjobb fekvésü farmjai nálam kaphatók. Hajójegyek részletfizetésre is. Beutazási engedélyt beszerez családja részére. A Kanadai Magyar Ujság képviselője; előfizetéseket és hirdetéseket felvesz, cimváltozásokat eszközöl.

Star Meat Market
315 Logan Ave. WINNIPEG.
TRINÁCZ BÁLINT
tulajdonos.

SZARKA JÓZSEF
üzletében magyar pipa és cigaretta dohány, papir kapható.
A Kanadai Magyar Ujság ügynöke előfizetéseket, hirdetéseket, kerestetéseket felvesz a lapszámára.
MAGYAR OTTHON SZALLODA
406—4. Ave. South
Lakás: 609—13 Str.
LETHBRIDGE, ALTA.

ALEX'S MEAT MARKET
Magyar hentes üzlet
642 Logan Ave Winnipeg, Man. (a Market Street. közelében, valamint 460 King St és Duffrein Ave. sarkán.)
Raktáron tart friss sertés, marhahust, óhazai minőségü kolbászárukat. füstölt szalonnát, hájat, zsirt, tojást, édes nemes paprikát. Nagyobb rendeléseket házhoz, vidékieket Manitoba territoriumára utánvéttel (COD.) szállitok. Szives pártfogást kér
ZEMNICZKY ELEK tulajdonos

WINDISCH JÓZSEF
hajójegy, pénzküldési és telepitési irodája Saskatoon, Sask. P.O. Box 1630 Birks Bldg 417.
CSALÁDJÁNAK beutazási engedélyét megszerzem, hajójegyét itt megveheti.—PÉNZKÜLDÉS nagyon jutányos áron bárhova.
FELSZERELT ÉS FELSZERELÉS NÉLKÜLI FARMOK eladását eszközli.

MR. FARMER

A következőkben összefoglaljuk a gabonaértékesitési törvény legfontosabb pontjait, melyeket minden farmernek szem előtt kell tartania. Bármely más magyarázat hamis és csupán a tényállás félreértésére vezet.

1

ABBAN a pillanatban, amikor a Grain Marketing Act, azaz a 100 százalékos poolt életbeléptető törvényjavaslat életbelép, a Saskatchewan Wheat Pool megszünik Ugyanakkor Saskatchewan területén minden poolszerződés érvénye hatályát veszti.

Nem igaz az, amit a Grain Marketing Act ellenségei hiresztelnek, hogy a nempool farmerek a törvény életbelépése után a poolnak lesznek kötelesek szállitani termésüket. Az uj szervezetnek ugyanis nemcsak a neve uj: "Saskatchewan Grain Co-operative", hanem a lényege is, és semmiköze a jelenlegi poolhoz.

2.

EGYETLEN centet sem fordithat az uj pool a jelenlegi pool adósságainak törlesztésére a beszállitott gabona árából.

A jelenlegi poolba nem tartozó termelőktől a kereskedelmi tartaléktőke javára sem vonható le még a legcsekélyebb összeg sem azon célból, hogy a jelenlegi pool kötelezettségeit rendezzék.

Az uj pool át fogja venni a jelenlegi pool tőkéjét és kötelezettségeit egyaránt, azonban a tartozásokat nem fizethetik a 100 százalékos poolnak szállitott gabona árából.

3.

A Grain Marketing Act nem a jelenlegi pool hivatalnokainak köszönheti létrejöttét. A törvényjavaslatot addig nem is tárgyalták a képviselőházban, mig 35,000 pooltag nem szavazott a gabonaértékesités törvényes uton való rendezése érdekében.

A jelenlegi pool 160 delegátusa mindemellett egyhangulag a Grain Marketing Act mellett foglal állást A. J. McPhail-al együtt, aki a következőket mondotta legutóbb: "Mint a Saskatchewan Wheat Pool elnöke... teljesen osztom a Grain Marketing Act pontjaiban foglalt előterjesztéseket."

A Grain Maketing Act demokratikus alapon álló törvény, mely szöges ellentétben áll az első 100 százalékos javaslattól, melyet a pool delegátusok többsége a tagok állásfoglalásának figyelembevételével a leghevesebben ellenzett.

Saskatchewan Co-operative Wheat Producers Limited
HEAD OFFICE — REGINA

HA RAYMOND és környékén, ahol CUKORREPA, DOHANY és mindenféle kerti vetemény megterem, akar földet venni,
CSALÁDJA, vagy ROKONA részére Bevándorlási Engedélyt akar beszerezni,
HAJÓJEGYET akar venni, vagy PÉNZT akar küldeni
SZEMÉLYESEN, VAGY LEVÉLILEG FORDULJON
NEMEDY GYULA RAYMOND, Alberta. P. O. BOX: 239.
MAGYAR TELEPITŐ IRODAHOZ.

ALEX. A. KELEN
1456 CITY HALL AVENUE - - MONTREAL
PÉNZKÜLDÉSEK - HAJÓJEGYEK
BEVÁNDORLÁSOK
KÖZJEGYZŐI IRODA
Pénzküldésnél sorsolásban vesz részt egész éven át!

Apróhirdetések előre fizetendők

Legkisebb hirdetés 50 cent. Háromszori közlés $1.25. Küldje be Money Orderen vagy bélyegben a közlendő hirdetéssel.

KÜLDJÖN be $1-et egy font dijmentesen szállitott különlegesen finomra vágott cigarettadohányért, avagy 50 centet egy tucat dijmentesen postára adott "Modiano" eredeti magyar cigarettapapirért. CALGARY TOBACCO Co. 434 8th Ave. East, CALGARY, ALTA. 8-20

HA JÓL ÉS OLCSÓN akar ruházkodni, lépjen érintkezésbe az Arlington szabósággal, ahol öltönyt $28-tól, felöltőt $22-től a legkényesebb izlésnek megfelelően készitünk. Ugyancsak vállalunk festést és mindennemű javitást. Női és férfiruhák tisztitása és vasalása $1.00. — munkát házhoz szállitjuk. Szives pártfogást kér Renner és Schwartz, 894 Portage Ave. Winnipeg, Man. Telefon 37450. 13-5

ELADÓ FARMOK: Nagyszerű éghajlatunk és kitünő fekete földeink meg engedik, hogy óhazai módra mindent termeljünk. Telepedjen meg ön is köztünk, ahol lehet boldogulni. Emo és Fort Frances gyár-városok közelében a következő farmok eladók: 160 hold $2300, 160 hold $1500, 160 hold $1700, 154 hold $900, 160 hold $1200, 160 hold $1000, 160 hold $1300. Ezek a farmok épületekkel fel vannak szerelve és 4 mérföldön belül esnek a városhoz. Az ár egy-harmad része készpénzben, a hátralék évi 350 részletekben 7% mellett fizetendő. Bővebb felvilágositásért jöjjön el személyesen vagy irjon az alábbi cimre: JOHN DEMETER, Stratton Ont. 7-19

50 ÉVES katholikus farmer vagyok, olyan háziasszonyt keresek, aki 320 holdas gazdaságom vezetésében és gyermekeim nevelésében segitene. Házasság nincs kizárva. Szives megkereséseket "Háziasszony" jeligére a kiadóhivatalba kérek, 375 Hargrave St. Winnipeg, Man. 15-6

KOVÁCSMŰHELY szerszámmal berendezve és uj két szobás ház telekkel elutazás miatt azonnal átvehető, valamint 160 aker uj föld, 90 aker feltörve, 8 lóra istálló, uj ház, kamra, jó kut ivóvizzel, 2 igásló, eke, borona hantvágó, vetőgép, jutányos áron eladó. John Praszlicskay Handsworth, Sask. 15-6

ELADÓ jól menő cipőjavitó műhely Ontarioban, közel Torontóhoz elutazás miatt. Keveset angolul is beszélő szakembernek és családjának jó megélhetést biztosit. Levélbeni érdeklődéseket "Cipő" jeligére a kiadóhivatal, továbbit: 375 Hargrave St. Winnipeg, Man. 15-6

LEVELES DOHÁNY. Amherstburg környékén én vagyok az egyedüli magyar dohánytermelő, három év óta ismert dohányszállitó és mindig alacsonyabb árért jobb árut adhatok, minden más árusitónál, aki mint viszont elárusitó foglalkozik a dohánykereskedéssel. Vigyázzon nehezen keresett centjeire, hogy kinek és miért küldi Jelenlegi áraim: 10 font $2.45, 15 font $3.45. Joe Horváth, R.R. No. 3 Amherstburg, Ont. 14-7

Kiadóhivatal üzenetei

A jövőben a beküldött előfizetéseket egy centes levelezőlapon fogjuk nyugtázni melyre csak a cimet irhatjuk. A lejárat uj dátumát mindenkor a cimszalagon jelezzük.

Kérjük olvasóinkat kisérjék figyelemmel a cimszalagot, mert ez mutatja hogy lapjuk jól van cimezve vagy nem továbbá, hogy a lap mikor jár le.

•

Több honfitársunktól kaptunk panaszos levelet, hogy lapját nem kapja kézhez pontosan. A panaszok különbözők de végeredményben mindig kimutatható hogy a dolog nem a mi hibánkon alapszik. Abban a reményben, hogy olvasóinknak segitségére lehetünk a következők kivánjuk figyelmüket felhivni:

Ha lapját nem kapja rendes időben kézhez, először a helybeli postahivatalban érdeklődjék. Tudja meg hogy tényleg érkezett ujságja vagy nem, talán más vitte el.

Ha uj helyre érkezik, igyekezzék megismerkedni a postán és mondja meg hogy ujságot is vár.

Mindenki járassa pontos cimre postáját. Nagy városban ucca és ház szám nagyon fontos. Vidéki postákon "BOX" szám vagy munkaadója neve szintén megkönnyiti a kézbesitést. Egyes vidékeken a várostól messze eső utakon is kihordják a postát. Az ilyen cimek "R.R." betükkel és az ut számával vannak jelezve az uton felállitott szekrényen pedig a földbirtokos neve van. Itt különösen fontos a gazda neve, mert ha ez hiányzik a kihordó sokszor nem tudhatja kinél hagyja és igy tévesen kézbesiti az ujságot.

PEÁK IMRE

A hid alja üres volt, csak a hegy felöli részét temette be a hó, mely jéggé volt fagyva. Igy a széltől már védve voltunk s a hideg is türhetőbb volt ... Ez a hely meg is felelt volna éjjeli szállásnak, ha a farkasoktól nem kellett volna tartani.

Próbáltam köveket keresni, hogy azzal zárjam el a külső nyilást, de hiába kapartam a havat, követ nem találtam... Törtem a fejemet, hogy mit lehet csinálni és az erős gondolkozás alatt egy kis történet jutott az eszembe, amit még kisgyermek koromban hallottam egy idős bácsitól.

"Szegény ember lévén füteni valója nem volt, s igy a hideg rákényszeritette, hogy szalmából "kössön" egy hátra valót. Abban az időben igen nagy telek voltak és a farkasok falkában bolyongtak a határban. A szalmakazal a várostól jó távol volt s amint ballagott hátán a szalmával, körülfogták a farkasok. De lélekjelenlétét nem vesztette el, hanem ugy segitett magán, hogy meggyujtott egy marék szalmát és azt az ordasok közzé dobta. Ezt folyton ismételve hátrált a város felé. A tüzes szalmacsóvákkal sikerült is a farkasokat távoltartani magától és igy beérve a városba megmentette az "irháját". Igaz ugyan, hogy a szalmából semmi sem maradt..."

Hát én is ebben az irányban kezdtem gondolkozni, de ott bizony szalma nem volt, igy fa után kellett néznem. Felmentem a hegyoldalra és szedegettem össze a fákról letört ágakat. Nagy nehezen sikerült tüzet raknom a hid szájában. Ekkor volt egy kis reményem, hogyha jönnek a farkasok, a tüztől nem mernek közel jönni ... Ámde, hogy a tüzet állandóan égve tarthassam, ahhoz sok fa kellett reggelig.

Ismét nekivágtam a hófuvásnak, hogy még több fát gyüjtsek. Közelben már mind összeszedtem a letört ágakat, baltám

LÓHÁTON A VILÁG KÖRÜL

meg nem volt, hogy élőfát vághattam volna ki. A fa még mindig kevés volt, mert a tüz folyton ette a nagy fáradsággal szerzett fát ... Már nagyon ki voltam merülve és leültem a tüz mellé, hogy egy kicsit pihenjek. De az idő mulott és biztos voltam benne, hogy a farkasok meglátogatnak, igy hát ismét neki indultam a fakeresésnek ...

Ágakat már nem találtam s igy más után kezdtem szimatolni. Észre vettem, hogy egy helyen ritkább az erdő s erről sejtettem, hogy ott kivágták a fákat... Gondoltam, hátha maradt még ott összevágott fa és elkezdtem kaparni a havat. A körmeim alól már vér serkent, de fát nem találtam. Már lemondtam minden reményről és búsan indultam lefelé. Amint bugdácsoltam, neki mentem egy kupacnak, melyben felbuktam.

Gyanus volt ez a kupac és elkezdtem ezt is kaparni. Amint turkálom a havat, véres ujjaim fát éreztek. A hó alatt talált hasábfa volt, a mi életünk megmentője.

Telehordtam a hid alját fával és hatalmas tüzet raktam, mely lángjával egészen elzárta a hid száját ...

Éppen ideje volt, mert nemsokára megjelentek a farkasok, de akkor már izzó lánggal égett a tüz, mely elzárta őket tőlünk. Kezdetben nem akartak belenyugodni a kérdés ilyenforma megoldásába, elkezdtek ide-oda futkosni, mintha bejárót keresnének. De amikor ezt megunták, leültek a tüz előtt és fogaikat csattogtatva nyalták a szájukat ... Én a tüz mellett pipázva néztem velük farkasszemet, Remény néha-néha elnyeritette magát, mintha az ordasok kudarcát nevetné s azután rájuk sem hederitve állva szunyókált tovább.

Látogatóink világos reggelig ott somfordáltak a tüz körül, gondolván, hogyha már pecsenyét nem ehetnek, legalább

DITTON A.
Winnipegen 229 Austin St alatt valódi ÓHAZAI műkészörüs műhelyt nyitott és a legfinomabb munkákat jutányos áron vállalja, garanciával.
Borotva .... 50c.
Hajnyirógép. 75c.
Ollók .... 25—35c

A magyarok találkozó helye EDMONTONBAN!
EMPIRE HOTEL
10246 96th St Telefon 25075
Jutányos árak, pontos kiszolgálás, csengőszolgálat mindenegyes szobában!

Tőzsde

Az e heti winnipegi helybeni záró árak a következők:

BUZA —
No 1 $0,57¼ No 2 $0,54⅝ No 3. $0,50⅝ No 4 46⅝ No 5 $0,43⅞

ZAB —
No 2 C W 27⅝ No 3 CW 24½

ÁRPA —
No 2 C W 36⅝ No 3 C W 35¼

LEN —
No 1 N C W $1,03¼ No 2 C W. $1,01⅝ No 3 C W $0,90⅝

ROZS —
No 1 és 2 CW 31⅝ No 3 CW 27¼

ÁLLATÁRAK

GÖBÖLY			
Jó	5.00	—	6.00
Közepes	4.25	—	4.75
Silány	3.50	—	4.00
VÁGÓ MARHA			
Jó	5.50	—	6.25
Közepes	4.75	—	5.50
BIKA			
Jó	3.00	—	3.50
Silány	2.50	—	2.75
ÖKÖR			
Jó	4.00	—	4.50
Silány	3.00	—	4.25
BORJU			
Jó	8.00	—	10.00
Közepes	3.00	—	7.00
SERTÉS			
Válogatott	7.75	—	7.75
Nehéz	6.75	—	6.75
Könnyü	7.50	—	8.00
No. 1 koca	6.75	—	6.75
No. 2. koca	6.75	—	6.75
BÁRÁNY			
Jó	7.00	—	7.50
Silány	4.00	—	5.50
BIRKA			
Jó	3.50	—	3.50
Silány	2.00	—	2.00